

PRESBITER

„A testoérem
kenyere nem csak
anyagi, hanem
lelki kérdés is!”
(Berdjajev)

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

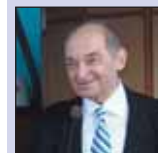
XIX. évfolyam 4. szám

BUDAPEST

2010. július-augusztus



17. nemzetközi
konferenciánkról
(10-11. oldal)



Beszélgetés a 75 éves
Ritoók Pállal – I.
(15. oldal)

Éhen meg ne haljon a mi lelkünk

„Jön majd olyan idő – így szól az én Uram, az Úr –,
amikor éhséget bocsátok a földre. Nem kenyérre fognak
éhezni és nem vízre fognak szomjazni,
hanem az Úr igéjének hallgatására.”

(Ám 8,11-12)

Úrvacsora

*Az csak igazi, az a hit,
mely mindig ád s tesz valamit,
mely testet ölt, él, s látható,
termő, jövővel biztató,*

*mibe itt, s ma lényegül át
Krisztus, megmutatván magát
tebened is: ha emberül
dolgozol s nem selejt kerül
ki a kezedből – s hogyha kést
rejt szó, kéz –, te adsz békülést.*

*Ha ott küzdesz azok között,
kik ma úzik az „ördögöt”:
háború, nyomor démonát,
s az ember boldogság-jogát
váltják meg, de nem véres érvvel:
a munka s eszme fegyverével!*

*Lásson a gyanakvó világ
hitet, mely nemcsak szóvirág,
de úgy terem és úgy ragyog,
mint Krisztus szava: én vagyok!*

*Ezt parancsolja Ő maga,
ha terítve az asztala:
vérem ital, a testem étel,
íme vegyétek és egyétek,
s amit én tettem, azt tegyétek!*

Bódás János

Egy bibliaórán az 501. dicséretet énekeltük református énekeskönyvünkéből. Nem először. Most mégis az újdonság erejével hatott ránk a hatodik versszak egy gondolata: „Te szent igéd hirdetessék közöttünk, / Hogy éhen meg ne haljon a mi lelkünk.” Hirtelen egy sor kérdés támadt fel bennünk: nemcsak a testünk tud éhezni, hanem a lelkünk is? Jól tápláljuk-e lelkünket? Milyen lelki táplálékot fogyasztunk? Rendszeresen tápláljuk-e lelkünket, vagy csak alkalmilag? Milyen sűrűn táplálkozunk lelkileg? Nem haldoklik-e a lelkünk? Kísérjük meg ezek közül néhány kérdésre feleletet adni.

A lelki éhség oka az, hogy figyelmünk elterelődik a lelkiekről. Egyre inkább csak az anyagiakra figyelünk. Így volt ez Ámós próféta idejében is, a Krisztus előtti 760-as években. Isten népe elvilágiasodott. Felbukkantak az ügyeskedők, a nyereszkesedők és ezzel együtt nőtt a szegénység, az elégedetlenség. Egymás megsegítése helyett farkastörvények uralkodtak. Az ünnepek veszítettek jelentőségükből, egyre inkább csak terhet jelentettek. Az élő Isten helyett az emberi hatalom, pénz, nyereség lett istenné, bálványá. Ezeket hajszolták, ezeket imádták. Közben az emberek keményszívűek lettek, a szegényt megalázták, áruként adták-vették. Nem volt idejük és nem volt igényük a lelkiekre. Vajon nekünk van-e? Mi nem rohanjuk-e végig az életünket tülekedve, megterhelve, morcosan, fáradtan és többnyire céltalanul? Nincs időnk elcsendesedni, lelkileg

táplálkozni, Isten akaratára figyelni, egymás baját és örömét észrevenni. És mivel lelki-ekben éhezünk, ezért elerőtlenedtünk.

A lelki éhségnek tünetei vannak. Ezek közül most csak egyet emeljük ki: nem találjuk békességünket. A lelkileg éhes ember nyugtalan, békétlen, vergődő. Ószintén vall erről Ágoston egyházatyja, amikor megtérése előtti lelkiállapotára emlékezik vissza: „Istenem, mennyit szenvedett, sóhajtozott az én vajdó lelkem... Senki emberfia, csak Te tudtad, mit szenvedtem, irtóztam, amikor bűneimet megláttam, de nem volt hová menekülöm önmagam előtt. Szembeszálltam magammal. Szörnyű volt e belső küzdelem...”. Ime, a lelki éhség felismerhető tünetei. Amikor Isten az Ige iránti lelki éhséget és szomjúságot támasztja bennünk, akkor ezt szeretetből teszi. Figyelmeztet minket arra, hogy éhen meg ne haljon a mi lelkünk.

Lelki táplálékunk: Jézus. Ő mondta: „Én vagyok az élet kenyere: aki énhezám jön, nem éhezik meg, és aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha” (Jn 6,35-37). Úrvacsorai közösségünkben ezért énekeljük szívesen és hittel: „Szállj le most mennyből életnek kenyere, / Tápláld lelkünket az örök életre, / Tudjuk, aki e kenyérből eszik, / Soha örökké meg nem éhezik.” Ez a lelki táplálék megerősít terhek hordozására, gyengék megsegítésére, félelmek eloszlatására.

Ne éhezessük a lelkünket! Táplálkozzunk rendszeresen az Igével és a sákramentumokkal!

Molnár Miklós

Gratulálunk Hegyi-Füstös Istvánnak



A Magyar Örökség Díj egyik idei kitüntetettje Hegyi-Füstös István nyugalmazott református lelképásztor volt. Az elismerést azok kapják, akik valami kiemelkedőt tesznek a magyar kultúra fennmaradásáért. Hegyi-Füstös István egyházi szolgálata mellett évtizedeken át gyűjtötte a magyar nép kincseit, és ezekről különféle újságokban, és a rádióban tudósított.

Hegyi-Füstös István testvérünk több mint fél évszázadon keresztül volt munkatárs az írott és az elektronikus sajtóban. Több, mint hatvanhárom újságban publikált, de soha, egyetlen pillanatra sem tette le a palástot. Számára a legfontosabb mindig Jézus Krisztus ügyének a szolgálata volt.

Lapunknak, a Presbiternek kezdettől fogva, közel tizenöt éven át volt szerkesztőbizottsági tagja. Írásaival, nagy szakmai tapasztalatával, humorba oltott észrevételeivel és szellemes fricskáival mind az olvasóknak, mind a szerkesztőbizottság tagjainak kivívta osztatlan nagyrabecsülését. Isten éltesse ez alkalomból is Hegyi-Füstös István testvérünket!

A Presbiter szerkesztőbizottsága

Érdekességek a következő számból

- Beszélgetés a 75 éves Ritoók Pállal (II.)
- Beszámolók itthonról és határon túlról
- 20 éves Szövetségünk – emlékezők, köszöntések
- Görög reformátusok között (II.)

Az Ige körül

A visszavásárolt asszony

Nyár elején Hóseás könyvét olvastuk református bibliaolvasó kalauzunk szerint. Isten a prófétának azt a parancsot adja, hogy egy parázna nőt vegyen feleségül, hogy saját életével példázza Isten és a választott nép viszonyát. Már ez egymagában ellenérzést ébreszthet az olvasóban: hogy adhat Isten ilyen utasítást egy hűséges szolgálójának!? Hogy élhet így vissza jámbor engedelmességével?

Érdekes, nem az jut eszünkbe, amit pedig Isten szeretne eszünkbe juttatni, hogy ide figyelj, kedves presbiter gyermekem! Téged is így hívtalak el, és vettelek magamhoz. Legalább ennyire érdemtelenül kaptál kitüntetett helyet és megbecsülést házamnál. Nem érdmeid alapján, hanem kegyelemből választottalak ki. Megváltozott a státuszod: mindenki prédájából, a kiszolgáltatót életből a Mindenható Isten munkatársa lehettél. Nagy tisztiséget kaptál, viseld hűséggel és méltósággal!

Aztán, amikor a prófétának a gyermekeit is olyan ítéletes nevekkel kellett felruházni, mint „Nincs irgalom”, vagy „Nem népem”, akkor megint berzenkedünk. Hogy teheti Isten ilyen nevekkel gúny tárgyává a próféta gyerekeit is? Ha magunk fel is vesszük az Úr igáját (bár nem érezzük mindig gyönyörűségnek), de gyermekeinkre már ne terjessze ki az Úr az igényét! Ne hordják szegények annak bélyegét, hogy ők hittanra járnak, meg ifjúsági bibliaórára, és nem járnak „az egész föld szokása szerint” kortársaikkal. Pedig Isten arra szeretne tanítani, hogy nem büntetés az, ha gyermekeink pusztá léte is a világot kormányzó Istenről tesz bizonyosságot. És emlékeztet arra is, hogy a presbiter olyan, „*akinek gyermekei hívők, nem vádolhatók kicsapongással, és nem engedetlenek*” (Tit 1,6).

Míg az első fejezet egyes szám harmadik személyben, leíró stílusban mondja el Hóseás házasságát, addig a 3. fejezetben személyesen, első személyben ír arról a próféta, hogy visszaveszi hűtlenné vált feleségét, akit még mindig szeret. Amikor először vette feleségül a parázna nőt, akkor az még csak kultikus-parázna volt, aki egyik partneréhez sem kötelezte el magát. Hogy a mai fogalommal azonosítsuk, *szingli* volt. Független, szabad, aki kedve – vagy inkább a kor kultikus elvárásai – szerint összeállt evvel-avval. Nem szerelemből, hanem inkább elvtelenségből. Ebből emelte ki Hóseás, és kötötte magához.

Ez utóbbi paráznasága, itt a 3. fejezetben már nem a szingli jelenség, hanem *házasságtörés*. Egy megkötött, életre szóló szövetség



megtörése. A 2. versből az is kiderül, hogy Hóseás nem csak távolból szereti, és vágyakozik hűtlen felesége után, hanem áldozatot is hoz érte: áron vásárolja vissza. Harminc seket fizet érte, pont annyit, amennyi egy rab-szolga ára.

Hát nem ugyanezt teszi mivelünk is az Úr Jézus? Amíg magához nem emel, és nem leszünk örök szövetségének részesei, addig mi is mindenféle tanítás szelében ide-oda hányódunk és sodródunk az emberek csalásától, tévútra csábító ravaszágától (Ef 4,14). Sajnos azonban csábításával a sátán újjászületésünk után is újra meg újra vétekbe sodor, avval állatva, hogy a szabadságot kínálja. Ez az örök csapdája: meggyűlölteti az emberrel az Istenhez tartozás szövetségi hűségét, azt hazudja róla, hogy rabság. A becsapott ember elhagyja urát, s hogy el tud menni, azt mutatja, hogy az Úr szövetségében nem volt rab. De amint kikerül Isten háznépének oltalmából, máris rabláncban találja magát. Onnan nem tud szabadulni önerőből, hanem csak kiszabadítani lehet.

Számunkra már egyértelmű, hogy Jézus Krisztus váltáságáról szól Hóseás visszavásárlási akciója. Áron vétettünk meg – vallja Pál apostol (1Kor 6,20). Bár sok a párhuzam Hóseás és felesége, valamint Krisztus és az Egyház kapcsolata között, mégsem azonos a két eset. Ugyanis Isten nem fizetett a sátánnak (a rabszolgatartónak), felajánlva neki Jézus Krisztus életét cserébe a választottakért, hanem Jézus Krisztus önmagát ajánlotta fel engesztelő áldozatul – de nem a sátánnak, hanem az Atyának, – hogy az Atya, miután kiróttá azt a büntetést tulajdon Fiára, ami nekünk járna – mert a házasságtörésért halálbüntetés jár –, visszafogadja házának szabadságába a hűtlenné vált, megromlott embert.

Krisztus és az Egyház (a szentek közössége) kapcsolatáról így tanít a Heidelberg KT 54. kérdés-felelete: *Mit hiszel az egyetemes keresztyén Anyaszentegyházról?*

Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől fogva a világ végezetéig az egész emberi nemzetégből Szentlelke és Igéje által magának az igaz hitben meggyező, örökéletre elválasztott sereget gyűjt, azt oltalmazza és megtartja; és hiszem, hogy ennek a seregnek én is élő tagja vagyok, és mindörökké az maradok.

Adja Isten, hogy te is, presbiter testvérem, a Káté szerzőivel együtt, mint saját életed megoldásáról tudjál így bizonyosságot tenni!

Dr. Viczián Miklós

Aprópó

Megváltottál engem, tehát áruba többé
magamat nem bocsátom.
Augustinus: Conf. IX/II/2

Talán csak kevesen tudják, van ennek a mondatnak egy „nyersebb”, a XXI. századot még inkább reprezentáló – noha 1917-ben készült! – fordítása is. Így hangzik: ... mivel Te, Uram, visszavásároltál, többé nem adom piacra magamat (Vass József). Igen, ma másról sem hallunk, csak piacról, piacgazdaságról, ahol az áru megjelenik, és gazdára talál. E piacon azonban nemcsak termékek vesznek részt, hanem maga az ember is – lásd, munkaerőpiac –, s egyesek számára nagyon is végzetes lehet, ha kiszorulnak onnan. Ugyanakkor, ha a piaci világból a Lélek is kiszorul, az egyensúly megszűnik, és végleg kiszolgáltatottakká, mi több – adott esetben –, istentagadókká, káromlókká válunk. Mi, akik keresztyéneknek valljuk magunkat, vajon hogyan éljük meg mindezt? Mert valójában ez a nagy kérdés! Folytatjuk-e a korábbi munkahelyi, munkavállalói életvitelt, ha meglátjuk, hogy megváltottságunkkal nem fér össze? Mindenek előtt tudatosítani kell magunkban, hogy a visszavásárlással megváltozott a státusunk, következésképpen az urunk, és a Mindenség, azaz a Seregek Urának lettünk tulajdona. Ha pedig így van, akkor nincs jogunk, hogy ezt a „tulajdonviszonyt” megváltoztassuk, nem beszélve ennek etikai vonatáról. Isten szent lekötelezettjei lettünk, és erre nem adhatunk választ másként, csak szent elkötelezettséggel. Ez kell legyen a keresztyén munkaetikának az alapja. Itt minden világos, egyértelmű és teljes. Így szól az Úr: enyém vagy (Ézs 43,1). Nincs joghézag. Az Övé vagyunk visszavonhatatlanul és megtámadhatatlanul. S Ő nem azért vásárolt vissza, hogy aztán profitorientált módon eladjon! Ha pedig Isten nem bocsát áruba bennünket, akkor mi sem tehetjük. Ez azonban nem passzivitást, tudatos munkanélküliséget jelent, hanem az Úrtól elkért, így tehát Tőle kapott keresztyén munkavállalást, munkavégzést, azaz Lélek szerinti szolgálatot. A megváltott ember nem lehet a munkaerőpiac lelki prostitúáltja.

Apostagi Zoltán

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMATUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

Szerkesztőség:
Budapest, VII. Vilma királyné-út 5.
Telefon: 134-043.
Kiadóhivatal: Hermina-út 27.
Megjelenik évente ötször.

Főszerkesztő:
DR. RAVASZ LÁSZLÓ.
Felelős szerkesztő: SZABÓ IMRE
Főmunkatárs: DR. CSIKESZ SÁNDOR

A Magyar Presbiter az Országos presbiteri tagdíj fejében jár.
Kérjük a presbiteriumokat, hogy utalják a tagdíjat, amely évi 1 Ft. mulasztással kifizetésük be-
állításáig a lapunkon megmarad. Aki a lapunkat
130 P beállítását kérjük.

Az Országos Református Presbiteri Szövetség VII. kongresszusa

Lapelődünk, a *Magyar Presbiter* 73 évvel ezelőtt részletesen beszámolt az **Országos Református Presbiteri Szövetség VII. kongresszusáról**, melyet 1937. augusztus 29-én Székesfehérváron tartottak meg.

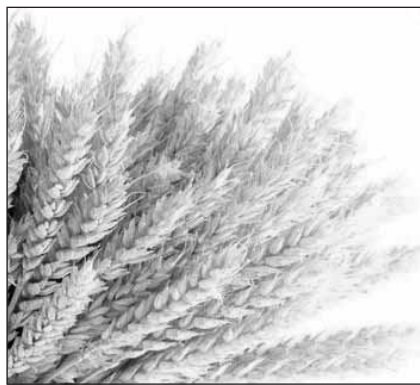
„Református erőknél is országos összefogásra van szüksége, hogy egyházunk Istentől kapott hivatását a magyar nemzet életében elvégezhesse, és gyülekezeteink a magyar falvakban és városokban a magyar lélek sava és kovásza, s a szegények, és elhagyottak segítői legyenek.” – Ezeket a súlyos szavakat olvashatták a dr. Balogh Jenő ORPSZ elnöke, dr. Ravasz László ORPSZ lelkész elnöke és Szabó Imre OPRSZ titkára által aláírt meghívóban a hívek. A székesfehérvári gazdag program keretében megemlékeztek országépítő I. István királyunkról. Az ünnepi beszédet Ravasz László püspök mondta, „Tartsd meg, ami nálad van” címmel, ezzel a Jelenések könyvéből vett igével (3,11). Ravasz püspök arra az általa feltett kérdésre, *ki a református ember*, érdekes feleletet adott: „Mi nem a földi hazánkért, mi nem emberi mivoltunkért, mi nem az egyéni szabadságunkért vagyunk reformátusok, hanem Krisztusért, Isten dicsőségéért, azért, mert Isten megváltott minket; de egy percig sem lennénk reformátusok, ha az földi hazánk, emberi mivoltunk, halhatatlan lelkünk örök szabadságigényének ártalmára volna. Ellenben azt tapasztaljuk, s ezért azt is valljuk, hogy csak mint igaz keresztyének tudunk reformátusok lenni, s csak mint református keresztyének tudunk jó magyarok, igaz emberek és szabad egyéniségek lenni. Ezért református voltom nem akadályozhat meg abban, hogy a keresztyénség alapján másvallású testvéreimmel is egységet tartsak, de református voltom alapján nem kötök olyan szövetséget, mely keresztyénségemnek ellentmond.”

Szokás szerint ezen a kongresszuson is sor került az újabb főtitkári jelentésre, mely az ORPSZ 1935-37. évi munkáját összegezte. Mégis Szabó Imre főtitkár egész az alapításig tért vissza előadásában. 11 éve, 1926-ban alakult meg Debrecenben, „nagyemlékű lelkészelnökének, Baltazár Dezsőnek elhatározása és hű munkatársának, a hatalmas szervezőerejű dr. Csikesz Sándor egyetemi tanárnak, mint főtitkárnak vállalt munkája hívta életre az ország presbiterieinek ezrei, s a presbiteriumok százai lelkes csatlakozásával a szövetséget, melyhez hasonló egyháztársadalmi mozgalom tudunkkal egyetlen presbiteri rendszerű egyházban sincs a külföldön.”

1936 decemberében az Országos Lelkészegyesület közgyűlése a Baltazár püspök halálával megüresedő lelkészelnöki székbe Ravasz László dunamelléki püspököt választotta, aki az alapszabály szerint az Országos Presbiteri Szövetségnek is elnöke. Ravasz László – teszi hozzá Szabó Imre – már az ORPSZ megalakítása előtt egyházkerületében, püspöki körútjain nyomtatékosan kezdeményezte a presbiteri szövetség létrehozását, sőt már 1923-ban Budapesten összehívta az első presbiteri konferenciát. „Benne azt a férfiút ismerjük, akire az egész magyar református egyháznak ma a legnagyobb szüksége van.” Kiemeli Csikesz Sándor főtitkári működését, nélküle a szövetség országos nem lett volna. Majd két évvel ezelőtti visszavonulása után Szabó Imrét választották erre a tisztségre, melyről így vallott: „vállaltam ezt a feladatot azzal a meggyőződéssel, hogy egyházunk belső megújulásáért megindult törekvések között ma a presbiteri szövetség mozgalma a legfontosabb. Az egyházunknak nemcsak ifjaiban, nemcsak tagjaiban, nemcsak papjaiban, hanem a presbiteriumaiban kell a Szentírás lelkétől megújulni.” Létfeltételének tartotta az egyházmezei presbiteri szövetségek létrehozását, s az azokkal való szoros együttműködést. Ezért 1937 tavaszán már 32 egyházmezei konferenciát rendezett az ORPSZ. Jelenti továbbá, hogy a párizsi magyar református egyház presbiteriuma meleg üdvözlét küldi a kongresszusnak, és kéri a szövetségbe tagként jó felvételét. Továbbá az ORPSZ javasolja, hogy az angol nyelvű presbiteri egyház tájékoztatására adjanak ki évente egyszer-kétszer angol nyelven megjelenő tájékoztatást a magyar református egyház életéről, „a benne folyó eseményekről, mozgalmakról, törekvésekről”, és ebben az ügyben az Egyetemes Konvent külügyi bizottságának megkeresését indítványozza.

A bőséges program után – tudósít a *Magyar Presbiter* – a kongresszuson résztvevő lelkészek és presbiteriek egy-egy csoportja a következő napon Pannonhalmára és Zircre látogatott.

Dr. Kis Domokos Dániel



Kalászkok panasza

*Halálra a határban születünk.
Jégviharok zúgtak el felettünk.
Mezei poc, szemes varjú, sáska,
kerék, kasza, mind a vetést bántja,
simogatni biztaton csak az ég mer,
Isten izzó kékre gyúlt tenyerével.*

Horváth Imre



NYITOTT SZEMMEL



Hit és tudomány I.

A múlt rendszer évtizedei alatt leszoktatták a magyar keresztyéneket arról, hogy a materialisták ateizmusával szembeni érveiket (főleg nyilvánosan) megfogalmazzák. A pártállam 1990-ben kimúlt – az általa hivatalossá tett materialista szellem azonban megőrizte hegemoniáját hazánkban... Megmaradt az a gondolkodás, amely a tudományt a materializmussal azonosítja!

Miután ennek már legfőbb ideje lenne határozottan ellene mondani, nagy örömmel vettem kezembe *John C. Lennox* angol filozófus magyarul 2008-ban megjelent könyvét, melynek címe: „*A tudomány valóban eltemette Istent?*”

A könyv tudós szerzője rávezeti az olvasót annak felismerésére, hogy a valóság és a materializmus két különböző dolog. Az ateisták ugyanis egyfolytában azt sulykolták és sulykolják az emberekbe, hogy a „matérián”, vagyis az anyagon kívül nincs létező valóság. Ezen az alapon sajátítja ki magának a materializmus a tudományt, mond-

ván, hogy ami nem anyagelvű, az tudománytalan.

De hát mi bizonyítja az ANYAG mindenhatóságát? Azt tudniillik, hogy öröktől fogva létezik (mert hát nem teremthette senki), hogy minden, akár szervesetlen anyagból szervessé, sőt élővé válásra képes magától? Ebből indulnak ki, de hát ha ez nem bizonyítható, akkor miért lenne tudományos tény? Az ateizmus pedig ezt veszi tudományos ténynek...

De ha nem tény, akkor mi?... Hát hit, csak éppen nem transzcendens dolgokban, hanem az ANYAG-ban!

A tudósok világa – olvassuk Lennox könyvében – messze nem ateista általában. Éppen csak az ateista tudósok agresszívek, önkényesen minősítik „tudománytalanak” mindazt, ami nem felel meg az ő világnézetüknek. Egyszer már ki kellene mondanunk, hogy valójában az anyag mindenhatóságában való hit a tudománytalan! (folyt.)

Kövespataki László

„Minden elmúlik egyszer”
– mondta egy régi dal. Ez a rovat is búcsúzik. Nem azért,

mert fogytán a mondanivaló. Volt, s van ok bőven a hétköznapi hitvallásra. Az itt elmondott hétköznapi hitvallások „csattanói” nem íróasztalon születtek. Egyetlen egyházközség – a bajánsenyei – egykor volt presbitereivel történekről számoltunk be.

Minden korszak helytállást követel. Alkalmatlan és alkalmatlan időben egyaránt. Így volt ez egykor a reformáció diadalmas napjaiban, az ellenreformáció próbatételes idején, a kommunista diktatúra sokszor véres, könnyes, aggodalmas pillanataiban. A helytállás nem követelhető meg senkitől. Ámde a gyávaság sohasem bölcs és dicsőséges.

A fénykép a „Hétköznapi hitvallók” epizódjainak szereplőit mutatja be 1960. január 17-én, új lelkészüket beiktatása után. Közülük már csak egy van életben. Ott, akkor nem lehetett sejteni, kire mi vár, ki milyen karizmákkal rendelkezik. Melegszívűek, de ke-

Hétköznapi hitvallók (35.)

mény tartásúak az őrségi emberek. Elődeiket nem törte meg a véres ellenreformáció. (A nagyrákosi „csatában”, mely templomuk védelmében folyt, kapával, kaszával 500 vasas katonát űztek el...) A kommunizmus „vasökle” sem tudta megpuhítani őket. (Bár a gumibotolás következményeként 7-8 atyafit temetett el e sorok írója.) A képen láthatók közül egy az 1972-es püspöklátogatás alkalmával, október 31-én

reggel lett öngyilkos, mert a rend „őrei” veréssel arra akarták kényszeríteni, hogy számoljon be a presbiteri gyűlés lefolyásáról. Öt fiúgyermeket hagyott árván, de a „feladatot” nem vállalta. Tettét nem akarjuk megdicsőíteni, sem elhallgatni.

Utoljára essék szó a bajánházi öreg Hári Kálmánról. Fia az ukrán hómezőn halt hősi halált. Annak hátramaradt leánykáját ő nevelte fel. Vitte magával templomba, munkába, boltba. Ilyen alkalommal – aratást követő behordás idején – egy bú-

zamazgot látott az utcán árválkodni. Felvette, megtörölte, elvette. Kérdő tekintetű unokájának azt mondta: „Ebből jövőre egy kalász lesz. Másik éven már lesz egy kenyérré váló.” Az unoka már régen nagymama. A leckét – a hitvallást – nem feledte. A mag Isten áldása. A kenyér: Élet. Nem a „nincs” miatt kell panaszkodni. Azt kell megbecsülni, ami Isten áldása.

Egy új korszak kezdetén is. Immánué!



XX. századi „gályarab”-prédikátorok

Beregszászi János (1949–1986)

Horváth Lajos kecskeméti rendőr őrnagy 1987. február 11-i kelettel értesítést küldött János édesapjának a hajdúböszörményi, majd rétközberencsi, később benki, végül papi lelkipásztornak. (E sok szolgálati hely önmagában izgalmas történet...)

„Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Vizsgálati Osztály 61/11-1986.
Beregszászi Károly részére
4631 Pap, Kossuth Lajos u. 98. sz.

Értesítem, hogy néhai Beregszászi János (Hajdúböszörmény, 1949. október 21. Hadházi Eszter, volt Budapest, Jakab Károly u. 6. szám alatti lakos rendkívüli halála ügyében a 9/1965 (VIII. 23.) IM számú rendelet 19. § (1) bekezdés alapján vizsgálatot folytattunk. A vizsgálat megállapította, hogy 1986. szeptember 26. napján az éjjeli órákban a Kecskemét, Széchenyi tér 4. sz. alatti garzonház földszintjén tűz keletkezett. A tüzet a vizsgálat adatai alapján a Beregszászi János által használt és a helyiségben elhelyezett két főzőlappos villanyrezo okozta, amely a tüzesetet megelőzően IV-es fokozatra volt bekapcsolva. A villanyrezo egy ún. főzősarokban volt elhelyezve, éghető anyagok és élelmiszerek között. A tűz keletkezésekor a helyiségben tartózkodó Beregszászi János szénmonoxid-mérgezés és súlyos égési sérülések következtében a helyszínen életét veszítette. A rendőri szerv bűncselekmény elkövetését nem észlelte. Erre figyelemmel a vizsgálatot befejezte.”

A Petőfi Népe c. lap 1990. október 24. számában a *Lezsák Sándor* által kiadott és bemutatott *„Tűzből mentett versek”* – Beregszászi János versei – ismertetője cigarettacsikk által okozott tűzről beszél. A versekből egy sem égett el, miközben szerzőjük a felismerhetetlenségig, szinte szénné égett...

A különös esetről hónapokig suttogtak a nem éppen kis városban. (Azután néma, néma csend.) Miután sokszor volt rendőrségi kihallgatáson, súlyos testi sérülések érték. Az is tény, hogy levélben korábban boldogan újságolta szüleinek, hogy a lakáshivatal – a kazánház melletti munkástartózkodó helyett – lakást utalt ki számára. De hogyan kerülhetett az elszenesedett test a kiadható állapotban megmaradt versek mellé?

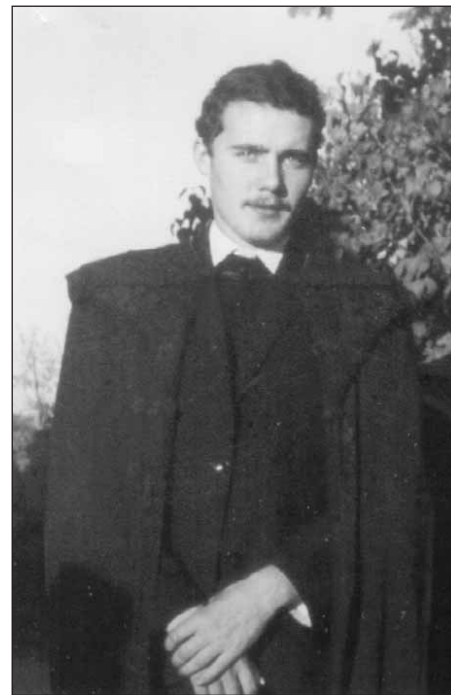
Ki volt Beregszászi János? Hétgyermekes lelkészcsalád egyetlen fiúgyermek. A debreceni református teológiai akadémia III. éves volt hallgatója. Kitűnő tanuló. III. éves korában Kabára küldik exmisszus segédlelkésznek. (Édesapja korábban hitvalló segédlelkész Hajdúböszörményben. A „CE”-szövetséggel való kapcsolata miatt kerül Rétközberencsre, majd Benkbe, ahol fizetés hiányában kényszerűségből 30 sertés és számos juh tartásából neveli fel gyermekeit. Egy részük (leányok!) lelkész lesz, más részük lelkész felesége.)

1973-ban a Kossuth Lajos Egyetem orvoskarán a medikusok KISZ-szervezete hitvitát kezdeményez. Marxista részről a KISZ-titkár a kihívó. Vitapartnerül pedig a teológia kitűnő tanulója – a már exmisszus Beregszászi Jánost kéri fel a „vallás” képviselőjéül. (Ez az idő az úton-útfélen provokált „hitviták” kora. Ki kell ugratni az ellenséget a bokorból...) A Teológia igazgatója eltiltja tanítványát a részvételtől. Ő viszont nemcsak édesapjától, hanem Jézus Krisztustól tanulta meg, hogy „aki megvall engem az emberek előtt..., aki megtagad engem az emberek előtt...” Őt hajtotta a „status confessionis” elvállalása. Megjelent a kihíváson. A többórás vita után a KISZ-szervezet tagjai tapsal nyilvánították „győztes”-nek Beregszászi Jánost. Másnap a kitűnő teológust eltávolították a Teológiáról.

Az eltávolítás egy évre szólt. A kőszegi csecsemőotthonba, majd az őrbottyáni intézménybe helyezték segédmunkára. (Ez időben a szeretetszolgálati intézmény egyházi büntető intézetnek számított. „Renitens” teológusokat és végzett nőhallgatókat helyeztek ide.) Egyébként egyházi csecsemőotthonban állami ellenőrök parancsára levették a bibliai feliratokat. (Még elolvasnák a csecsemők...) Beregszászi Jánost még Őrbottyánból is eltávolították.

Beiratkozott az ELTE-re magyar-könyvtár szakra. Ámde végzés után sehol állást nem kapott. A sok szabad idejében – a Ceausescu-kor csúcán – elkezdte járni Erdélyt. Népdalokat, népmeséket, balladákat gyűjtött. Székely „harisnyában” járt. Odaváló oldal-táskát viselt. Így „veszélyeztette a hivatalos baráti kapcsolatokat”.

Kecskeméten kötött ki. Egy garzonház



pincéjében lakott. A kazán szomszédságában lévő munkáspihenőben. Feltehetően fűtésért. (A városban viszont megszervezte iskolásokból és utcagyerekekből a „Garabonciás Színpadot”. Színpad híján a város főterén mutatták be a dramatizált erdélyi néphagyományokat. A „Petőfi Népe” írja 1990-ben: „Sziszegtek a dogmatikus múltba révedők. Miért modernizálja hagyományainkat ez a főgarabonciás? Legyintgettek a múltat mindenestől tagadók. Meddig cipeljük magunkkal a századok lelkét őrző népdalokat, mondákat, balladákat?” Az utcai bemutatók végképp nem illettek be a szocialista városképbe. A rendőrség számtalanszor beidézte. A majd két évtizedes folyamatos üldözés – ott-hon, főiskolán, egyetemen, meg azután – aláásta idegzetét, a csillagokig növelte öntudatát. Ő lett a „megtestesült” ellenállás.

1986. szeptember 27. (A szovjet határszéli Benkre deportálták az apát és a népes családot. Rétközberencsen tartott ifjúsági csendes nap miatt, ahová a környékről 300 gyermek jött össze.) Az apa örvendező levelet kap fiától: lakást kapott. Délután a rendőrség távirata érkezik: jöjjenek azonosítani fia holttestét.

Kecskeméten még hónapokig rendőrbrutalitásról suttognak. Hivatalosan villanyrezo emlegetnek. Menyasszonyát azzal tanácsolták el a rendőrségtől, vigyázzon, nehogy ő is úgy járjon, mint a vőlegénye. – A papír alapú verseket 1990-ben Lezsák Sándor bevezetőjével kiadták. Írójuk a felismerhetetlenségig elégett. A holtak és a levéltárak (!) némák. A család öt ifjú tagja lelkipásztor lett...

Dr. Papp Vilmos

NEHÉZ KÉRDÉSEK (VIII.)

A panaszkodás

Most egy olyan témáról gondolkozzunk el, amellyel nap nap után találkozunk:

a panaszkodásról.

Ahol leülünk, várakoznunk kell, de ha csak összetalálkozunk az utcán egy ismerőssel, és megkérdezzük „Hogy vagy?” – akkor a legtöbbször panaszkodni kezdenek. Egy orvosi váróban, egy hivatalban, ahol erre még több idő van, ott még inkább előnti az embert a panasz. Vajon mi hívó emberek nem ugyanezt tesszük? Pedig rólunk minden baj mellett sugározni kellene az örömmel. Gondolkozzunk el tehát ezen.

A panaszkodásban – ezt már kimutatták – a magyarok járnak az élen. Természetesen nagyon nehéz történelmi időköt élünk, élünk, tehát sok rossz dolog emléke, valósága élhet bennünk, de vannak még nálunk is nehezebb helyzetben élt és élő nemzetek, akik lemaradnak mögöttünk a panaszkodásban. A panaszkodásnak két eleme van. Az egyik az, hogy milyen rossz nekem, vigasztalj meg, szeress engem. Ez még nem is olyan nagy baj, nekünk keresztyéneknek erre fel kell figyelniünk. Van azonban egy másik elem is. A panasz sor végén ott van, hogy ez vagy az, hozzátartozóm, munkatársam, a politikusok hibásak és kialakul irántuk a gyűlölet. A panasz mögött az a gondolat húzódik meg, hogy én nem vagyok semmiben sem hibás, hanem az én jelenlegi állapotom, vagy a múlt miatt valaki a hibás, csak én nem. Ez az út veszedelmes, mert a gyűlölettel együtt jár a félelem is. Ez a kettő együtt pedig testi-lelki egészségünket, a másik emberhez való viszonyomat rongyosítja, pusztítja.

Akkor nem szabad panaszkodni? Szabad, de vizsgáljuk meg, hogy a panaszkodásnak még milyen módjai vannak. Azok az emberek, akik Jézushoz mentek tanácsért vagy gyógyításért, kétféle okból siettek oda: az egyik, aki az örökség ügyében szeretett volna Jézusban pártfogót találni, de Jézus, mivel ez emberi irigységből származott, elutasítja. A Jézushoz menők nagyobb része gyógyulni akart, mert beteg volt, bizonyára panaszkodott is, hisz Jézus megkérdezte, hogy mit akar, hogy cselekedjék vele. Ez már jobb útnak látszik. De ezek döntő többsége csak valami vándor-prófétát, gyógyító embert látott

benne. Azok a szekták ilyenek, ahol a panaszkodók, betegek egy várázsló ember köré gyűlnek, aki persze nem egyszer az Isten emberének mutatja magát. A hívek egy idő után zsákutcába jutnak és új várázslót keresnek, de az előzőt meggyűlölik, vagy félnek váráserejüktől.

Ezek után még egyszer fel kell tennünk a kérdést, tehát ne panaszkodjunk? Ez az állítás nem lehet igaz, hisz a zsolttárok tele vannak panasszal, de más bibliai könyvek is. De ebben a válasz is mindjárt benne van: Panaszkozhatunk és panaszkodjunk Istennek, minthogy Ő a mi szerető Atyánk, aki meghallgatja panaszunkat, ha szükségesnek látja, meggyógyítja betegségeinket. Ha Istennek panaszkodunk, akkor még panaszkozhatunk ellenségeinkre is, jóllehet Isten ezt tudomásul veszi, mert tudja, hogy bűnösök vagyunk, de hogy meghallgatja-e ezt az imádságot, nem mindig tudjuk, mert ítéletét mi nem mindig látjuk meg. Így óv meg attól, hogy panaszunk meghallgatása a másik ember feletti győzelem érzését keltse bennünk. Ahogy Gyökössy Bandi bácsi írta, még agressziókat is kiönthetjük Isten előtt, mert Ő megint csak tudja, hogy bűnös emberek vagyunk.

Van a panaszkodásnak még egy módja, amely tulajdonképpen az előbbi származéka. Panaszkozhatunk a velünk, értünk imádkozó testvéreinknek is. Ő panaszunkat, bajainkat odaviszi imádságaiban az Úr elé, vagyis megint visszajutottunk oda, hogy panaszkodni Istennek szabad, lehet, mert Ő meghallgatja panaszainkat. Abból nem fakadhat gyűlölet és félelem. Ha neki, vagy egy hívő gyermekének kipanaszkodtuk magunkat, akkor megjelenhetünk a világban örömeinkkel, mindenekelőtt azzal, hogy bajaink ugyan vannak, mint a velünk várakozó, beszélgető embereknek, de nekünk van Istenünk, aki ezeket meghallgatja, a javunkra megoldja.

Ha keresztyén vagy, ne siránkozz együtt a világ panaszkodóival, magad is rátéve a panaszokra egy lapáttal, hanem panaszoldj Istennek és ne másutt keresd a megoldást, és ne támadjon benned gyűlölet és félelem, mert az pusztítja életedet. Jézus meghallgat téged.

Dr. Ritoók Pál

Presbiterképzés a szegedi II-es kórházban

Lezárva az előző hároméves képzésünket, új „stratégiát” dolgoztunk ki. Minden naptári évben legalább egy missziós területtel szeretnénk megismerkedni. Ennek kapcsán voltunk 2009 decemberében a Csillag börtönben, hogy közelebbről megismerkedjünk a református börtönmisszió munkájával.

2010. május 15-én a szegedi II-es kórház kápolnájában tartottuk az idei első képzési alkalmunkat. A megszokott rend alapján áhítattal kezdtük, amelynek igei alapja a Jn 5,1-15 versei voltak, amely a 38 éve beteg ember meggyógyításáról szól. Ezután a szakmai dolgokról **Czirokné Botár Éva** beszélt, akit 2004-ben nevezett ki a püspök kórházlelkésznek. Nagyon szemléletes, jól követhető volt, amit elmondott. A beszámolóját képekkel és kisfilmmel is színesítette. Először arról a nehéz útról beszélt, hogy mennyi küszködés, imádság és munka árán tudott apró eredményeket elérni. Egy-



aránt hallottunk szomorú és örömteli pillanatokról is. Ez az a missziós terület, amely bárkit, vagy bárki családtagját érintheti. Nagy dolog, hogy olyan országban élhetünk, ahol lehetőség van missziós tevékenységre, adjunk érte hálát az Úrnak. Fontos, hogy a kórházban fekvő betegeknek ne csak a testével, de a lelkével is törődjünk, ebben segíthet a kórházlelkész. Hiszen rengeteg példa van rá a Bibliában, hogy **Jézus az egész embert akarja és tudja meggyógyítani!**

Alkalmunkat szeretetvendégséggel és imaközösséggel zártuk. A hívó ember feladata imádságban hordozni a betegeket és a gyógyító személyzetet – legyen az orvos, nővér vagy kórházlelkész. Áldja meg az Úr ezeket a missziós lehetőségeket az egész országban.

Dr. Orosz Adrienn
a Magyar Református
Presbiteri Szövetség
területi titkára, presbiter,
vallástanár

Mátravidék: presbiterképzési csendesnap

„Ne féljete... Az Úr hadakozik ti érettetek...” (2Móz 14,14)

Észak-Pesti Egyházmegyénkben az Úr kegyelméből egy mintavértékű kezdeményezés nyomán a presbiterképzés új formája alakult ki, mely már lassan 10 év óta sikeresen zajlik. Az egyházmegye 50 gyülekezetéből 4 kiskör alakult, s e kiskörök presbiterei, gyakran az esperessel, a lelkészekkel és gyülekezeti munkásokkal együtt ötször találkoznak az Ige mellett. Az alkalmak vasárnap délután 3 órakor kezdődnek változó helyszíneken. A vendégfogadó lelkész áhítata után két helyi konfirmandus felolvassa a *jelölt káté kérdés-feleletet*. Ezután következik az összejövétel leghosszabb és legfontosabb programja, a *bibliaiskolai rész*. A referáló lelkész *bevezető ígatanulmánya* után *következnek a presbiterek*. Az igeszakaszhoz kapcsolódó, előre körbeküldött kérdésekre egy-egy gyülekezet presbitere készül fel, egy gépelt oldalnyi válasszal. Természetesen, ahogy a presbiterek, úgy a válaszok és az előadásmód is különböző, és az ereje éppen ebben a színeségben van. Van, aki fejből beszél nagyobb rutinnal, van, aki felolvassa a szöveget, ki hosszabbra ereszti a mondanivalóját, ki egy frappánsabb írással készül. Legnagyobb hatásúak azok a hozzászólók, akik napi élettapasztalatokat, személyes életükből vett példákat, biznyságtételeket is beleszönek mondandójukba. Ez kihathat a gyülekezetek napi életére, látogatásokra, lelkigondozásokra is. Két óra ülés után jól esik az Istent dicsőítő hangos éneklés, majd a vendéglátó gyülekezet szívélyes szeretetvendégsége. A közös étkezés és a pihenő mindig jó alkalom a presbiterek ismerkedésére, a beszélgetésre, és a személyes tapasztalatcserére. Az uzsonna után előadások hangzanak el változó témákban (egyházi, nemzeti, missziói kérdések stb.) és előadókkal. Ezt követi a fogadó gyülekezet egy tagjának *biznyságtétele*, majd az egyházmegye mindennapos ügyeihez kapcsolódó *bejelentések*, a közös ügyek megvitatása. Az alkalmat *imaközösség* zárja a helyi gondnok záró imádságával, melynek emelkedett légköre, hálaadó megnyilvánulásai mutatják, hogy nem úgy megyünk el, ahogy érkezünk:

„...az én ígém, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” (Ézs 55,11)

Az idei év első kisköri presbiterképzési alkalmára február 14-én Gödöllőn gyűltek össze a résztvevők. A kezdő áhítatot a vendéglátó gyülekezet lelkipásztora, *Balogh Tamás* gödöllői lelkipásztor tartotta 5Mózes 6,4-9 alapján. Ezek a zsidóság számára oly jelentős ígék – naponkénti imáikban is szerepelnek – a keresztyének számára is nagyon fontosak, hiszen mi Isten népével, Ábrahámmal egy lelki közösségbe tartozunk, a lelki Izrael vagyunk. A mi Istenünk az egyedüli Isten, Ő az, aki Jézus Krisztus személyében megváltott minket. „Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és teljes erődből” – szól az igei parancs. Ha valami miatt nem szeretjük Istent és a szívünknek nem tudunk parancsolni, de a kezünknek tudunk, a szeretet cselekedeteit tudjuk csinálni, s ez a szívünkre is visszahat.

Az áhítat és a káté felolvasása után a bibliaiskolában *Tariska Zoltán* péceli lelkipásztor az Exodus magyarázatában hozta elének az Ige üzenetét. A választott nép Egyiptomból való kivonulása-

nak történetében Isten megmutatta, hogy szeretete és irgalma olyan utakat nyit meg, amire mi nem is gondolunk. Izrael népe Egyiptomban rabszolgaként élt, de pont ez a tehertétel tette lehetővé, hogy a sokistenhitű Egyiptomban a zsidó nép megtartsa ősei hitét. Ma is a hívő élet próbái a javunkat szolgálják. Az Ige a próbákban mutatja meg az erejét. Ezért ne féljünk a nehézségektől. A vándorlás során a nép mindig az elégedetlenséghez, zúgolódáshoz tért vissza. Tanulság ez ránk nézve is, hogy ne a pillanatnyi dolgokon ragadjunk le, Isten legyen az iránytűnk. Isten a rend Istene. Ahogy az ószövetségi néppel való szövetségkötés, a törvény védte a kiválasztott népet a pusztai vándorlásban, ma is az Istentől kapott rendben kell élnünk, igazodási pontunk lehet az Ige.

Minden gyermeknek elemi joga kellene, hogy legyen, hogy megismerje ezt a Rendet, a Szentírást. Ez a gondolat vezeti *Judák Endre* presbiter testvérünket, aki több fórumon felemelte már szavát a hit- és erkölcsoktatás kötelező országos bevezetéséért, mely a környező országokban már megvalósult. Mindig a diagnózisig jutnak el vezetőink, erkölcsi válság van, de a terápia a hittanoktatás vagy etikaoktatás minden magyar gyermeknek, ezt nem merik kimondani.

E kisköri alkalmon négy különböző felekezet elöljárói mondták el meglátásaikat és keresték a kérdésben a „közös többszöröst”. *Tamási József* tiszaföldvári katolikus plébános testvérünk felszólalásában a szentek tisztelétéről és a közbenjáró imádságról való megjegyzései még sokáig foglalkoztatták a hallgatóságot, és azt mutatták, hogy nem is olyan könnyű az ökumenét megvalósítani. Ám mivel egyre több a vegyes vallású család, erre Istentől kért bölcsességgel és szeretettel, és az Igéhez ragaszkodva, de törekednünk kell. Közösön kell fellépniük a hittanoktatás ügyében is. *Sándor Frigyes* miskolci evangélikus esperes többek között arra hívta fel a figyelmünket: ahogyan a hívő zsidó családok szombatokként „beleéneklük” a gyermekek szívébe, hogy ki Izrael Istene, hol a hazája, a családja, úgy kellene nekünk is a vasárnapunkat megszentelni, és a szívünkkel is keresni az Istent. Felhívta a figyelmet, hogy a mennyországban és a polkolban is „kötelező” az ökumené, ne rugdalózzunk ellene. *Csuka Tamás* váci református és *Füsti Molnár Gábor* gödöllői baptista lelkipásztorok a saját gyülekezeteik példáján mutatták be, hogyan zajlik náluk a misszió, a hitélet és a hitoktatás. A hozzászólásokban *Búzás János* fóti tisztelbeli presbiter arról beszélt, hogy míg az 1989-90-es években az egyházi iskolák építésének, feléledésének, most a hitoktatásnak van rendelt ideje.

Az alkalmat imaközösség zárta, s éreztük, nem vagyunk egyedül:

„Lelkünk az Urat várja, ő a mi segítségünk és pajzsunk.
Benne van szívünk öröme, mert szent nevében bízunk.
Maradjon velünk, Uram, szereteted, hiszen mi is benned
reménykedünk!”

(Zsolt 33,20-22)

Fráter Erzsébet

Órszentmiklósi Református Gyülekezet

Miskolc – Deszkatemplom: Dél-Borsodi konferencia

Magyar Református Presbiteri Szövetség Dél-Borsodi Szervezetének Konferenciája 2010. április 18-án Miskolcon a Tetemvári Gyülekezet Templomában, a Deszkatemplomban volt.

A Konferencia a 165. dicséret éneklésével kezdődött.

Dr. Fodor Bertalan, a Dél-Borsodi Szervezet elnöke köszöntötte a konferencián megjelenteket, különösképpen: *Ábrám Tibort*, a Tiszáninnyi Református Egyházkerület főgondnokát, *Dr. Szilágyi Sándort*, a MRPSZ főtitkárát, *Dr. Csókay András* főorvos urat, *Fehér Norbert* Nt. Urat, mint a helytadó Gyülekezet lelkipásztorát és egyben minden megjelent lelkipásztort. Majd ezt követően bevezetőjében az Izlandon kitört vulkánhoz hasonlította életünket, amit emberi akarattal nem lehet megváltoztatni. Az emberi életben a gyógyítás képessége, a lélekzétvételünk, anyagi dolgaink, egyszerűen minden Istentől van.

Fehér Norbert a 133. zsoltár 1. versével köszöntötte a konferenciát. Sajnos a mi mostani életünkre nem az egység a jellemző. De nagyon jó és hasznos, hogy most együtt vagyunk. Ezért Isten áldását kérte erre az együttlétre.

Dr. Csókay András Prima Primissima díjas idegsebész főorvos „*Megtapasztalás az istenhit szerepéről a tudományos felfedezésekben*” címmel tartott előadást.

A kivetítőn két idézet volt olvasható:

„*A tudomány vallás nélkül sánta, a valóság tudomány nélkül vak*” (Albert Einstein)

„*Látni, amit mindenki lát, és gondolni, amit még senki sem gondolt*” (Szent-Györgyi Albert)

A konferencia résztvevői kifejezték együttérzésüket a lengyel légi katasztrófa áldozataiért. Minden szenvedésnek van értelme. A lengyel katasztrófa kitörülhetlenné vált az emberi emlékezetből.

A tudomány is Istentől van. A megtörtént igazságokat mi megfejtani nem tudjuk, csak használni tudjuk annak eredményeit. Betegség esetén, ha Istenben bízunk, elmúlnak a félelmeink. A stressz attól van, hogy olyan dolgokat akarunk megoldani, amit Isten nem akar. A túlhajszolt élet is stresszt vált ki az emberről. A bűn megkötözi az embert és ostobává teszi. Az ember a cselekedeteiért elsősorban Istennek, majd a saját lelkiismeretének tartozik számadással. Az orvosnak napi kapcsolatban kell lenni Krisztussal, mert nélküle nem lehet a nehézségeket feldolgozni, és kilábalni belőle. Arra tudunk visszaemlékezni gyermeko-

runkból, amik érzelmi hatást váltottak ki bennünk. Az imádkozás, és a bűn megvallása megnyugvást jelent az emberi agynak és ez memóriafriessítést idéz elő.

Szentpéteriné Máday Zsuzsa énekével köszöntötte a konferenciát.

Kórházmisszió helyzete a Tiszáninnyi Református Egyházkerületben címmel számolt be *Gecse Attila* lelkész, kórházmissziói referens.

Kórházmisszió 1992-től van Miskolcon, de 2005-ig nem hivatalos formában működött. A Megyei Kórházban felépült egy ökumenikus kápolna, ahol tartják az istentiszteleteket. A betegek lelkivilágának fontos az istenhit a gyógyulásban. A kórházi lelkészek a lelkeket kell erősíteni Krisztus erejével. A nem hívő emberekkel is meg kell ismertetni Krisztust. Az életből eltávozni készülő, ha befogadják Jézust, megnyugodva távoznak a földi életből.

A Jókai Mór Általános Iskola diákjai énekkel köszöntötték a konferenciát.

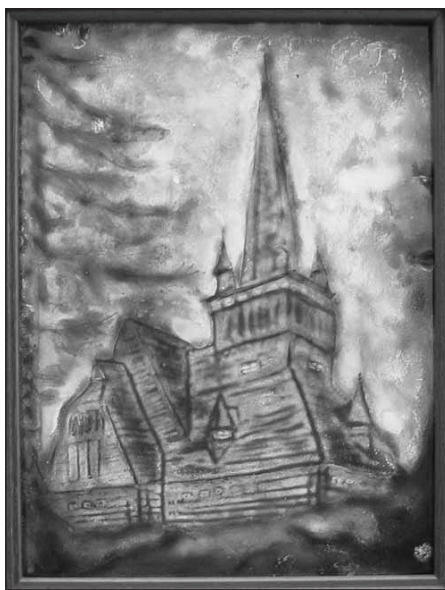
Dr. Szilágyi Sándor főtitkár 1Péter 5,1,5 versével köszöntötte a konferenciát és kiemelte, hogy minden presbiter úgy legeltesse Istennek nyáját, hogy amikor megjelenik a Főpásztor, elnyerhesse a dicsőség hervadhatatlan koronáját. Isten azt helyezi a presbiterok szívére, hogy bátran, félelem nélkül építsék Isten országát.

Evangélizációt *Varga Emese*, a Nekézsenyi Gyülekezet lelkipásztora tartott, Ézsaiás 40,28-31 és Máté 11,28-29 alapján.

Igemagyarázatában kiemelte, hogy Isten úgy segít és támogat bennünket, mint a sas a fiókáit. Elfáradnak a szolgálattevők, lelkipásztorok, presbiterok a szolgálatban, de ha az Igére támaszkodunk és Istenben bízunk, erőnk megújul. Sokszor nagyobbak látjuk a terhet, mint Istennek a hatalmát. Isten minden próbatételből és nyomorúságból megmutatja a kimenekülést. Az ember sokszor megkérdőjelezi az Isten útjait, de Isten tervének mindig vannak céljai. Ha Isten próbatételt ad ránk, Jézus hív bennünket s ha megfáradunk, hozzá kell menni. Ha felvesszük a másik terhet, akkor jövőnk rá, hogy a magunk terhe nem is olyan nehéz.

Dr. Fodor Bertalan köszönetet mondott a Tetemvári Gyülekezetnek és a Gyülekezet lelkipásztorának, hogy biztosította a helyet a konferencia megtartásához.

Simon István



*Ez a lapszámunk a Barankovics István Alapítvány hathatós támogatásával jött létre.
A Magyar Református Presbiteri Szövetség ezúton is köszönetét fejezi ki a támogatásért.*

*

*Ez a lapszámunk a Magyarországi Református Egyház Zsinatának hathatós támogatásával jött létre.
A Magyar Református Presbiteri Szövetség ezúton is köszönetét fejezi ki a támogatásért.*

Hogy éljük éljük a keresztyén életpéldát...

Kedves, ismerős arc, és mégis ismeretlen ember – amikor bekopog, és szinte lihegve belép az ajtón, rádöbbenek, hogy talán életemben nem váltottam vele két szót sem, pedig ismerem. Lassan késő délutánba hajlik az idő. Interjú alanyom majdnem egész napos tanácskozásról szaladt át a Ráday utcából a Reviczky utcába. Veres Sándor, dunamelléki világi főjegyző a vendégem, aki június 4-én töltötte be 60. esztendejét. Nem kevesebbet kérek tőle, mint hogy dióhéjban meséljen a szolgálatáról, a családjáról, az egyházhoz való kötődéséről, s mindenről, amit fontosnak tart.

– *Mi tartott ilyen sokáig?*

– A tanácskozások természete már csak ilyen. Egyébként bonyolult kérdésekről volt szó, de most nem erről szeretnék beszélni.

– *Az egyházi szolgálatáról kérdezném először. Felrajzolná az ívét, az indulástól máig?*

– A gyülekezeti szolgálat Ige, imádság és szeretet nélkül mit sem ér. De ahhoz, hogy egyáltalán szolgáljunk, tanulnunk is kell, és meg kell vallanunk a hitünket. Az én esetemben is együtt jött a szolgálat a lelki növekedéssel. Csak címszavakban: a „pályám” a presbiterséggel indult, majd jött a nagyobb egyházi szervezet, az egyházmegye, ahol tanácsos, majd gondnok lettem, tagja a Zsinatnak, a Presbiteri Szövetségnek, majd megválasztottak a Dunamelléki Egyházkerület világi főjegyzőjének.

– *Az egyházi törvények értelmében ezeket a tisztségeket demokratikus választással nyerik el az emberek. De vajon az esperes, vagy később a püspök, tehát az adott szervezet lelkészi vezetője, nem próbálja meg valamilyen módon befolyásolni a választást? Hiszen nem mindegy neki, hogy emberileg, felkészültségben, vagy akár szakmáját tekintve, ki lesz a segítőtje – sőt, Uram bocsá’, a hátramosztója?*

– Nem hiszem, hogy befolyásolni kellene a választókat. Már csak azért sem, mert az én esetemben például az első presbiteri ténylegesemtól kezdve konkrét, nem könnyű feladatok teljesítése alapján lehetett következtetni az elkötelezettségemre, vagy – mondjuk így – az alkalmasságomra. Bár rögtön hozzáteszem, hogy magamat igen gyakran méltatlannak, alkalmatlannak éreztem, de az Úristen mindig jó segítőtket adott mellém.

– *Milyen konkrét feladatokról beszél?*

– A békásmegyéri templom építésében, végül a Kálvin tér 8-9. épületeinek felújításában való részvételemről.

– *Eretnek kérdés: gondolom, ehhez nem volt elég a hit... A végzettsége?*

– Villamosmérnök vagyok, és beruházói továbbképzést is végeztem. Ami pedig az „eretnek kérdést” illeti: mindkét templom felépítése Isten csodálatos beavatkozásával sikerült, bár tudom, hogy ma nem divat csodáról beszélni. De az volt! Mostani szolgálatomban a missziót tartjuk mindketten – püspök úr is, én is – olyan területnek, amelyet Jézus különös hangsúllyal bíz ránk a missziói parancsában, és amelyet igen nehéz megvalósítani. Mindketten bizonyosak vagyunk abban, hogy a személyes példa, az, hogy Isten Igéjét hogyan éljük az emberek elé, a leghatékonyabb módszer – ha ugyan ez mód-szertani kérdés. Ma a fővárosban ugyanúgy misszionálni kell, mint a szórványban. A szórványokban több helyen előfordul és erre oda kell figyelni, hogy ahol más felekezetekből már nem tudnak igehirdetőt biztosítani, ott a mi lelkészeink hirdethetik az Igét felekezeti hovatartozás nélkül minden keresztyén embernek.

– *Otthon, gyermekkorában, milyen útravalót kapott a szüleitől?*

– Édesapám református lelkész volt, 12 éves koromig Mezőtúron szolgált. 1962-ben az akkori tiszántúli püspök behívatta, és édesapám ’56-os, és az ifjúság körében végzett tevékenysége miatt azonnali hatállyal elküldte Mezőtúrról. Az ő lelkészi szolgálatát egészen haláláig a biblikus gondolkodás, a lelkes igehirdetés, és a rábízottak feltétel nélküli szeretete jellemezte. (Ezek az ún. „hátrátételt szenvedett lelkészek” voltak vagy százan...) Szóval ekkor családokhoz kerültem –



szertető, gondos népekhez –, és az addigra elszállt, boldog gyermekkoromon búsulva elővettem az aranymondásokat, amelyeket addig több-kevesebb odafigye-

léssel gyűjtöttem a gyerekistentiszteleteken. Ott, akkor indultam el igazán, bár még gyerekként, tehát inkább érzelmi alapon, Krisztus felé. Édesapám gyülekezetében konfirmáltam, 14 éves koromban felkerültem Budapestre és kezdtem az újpesti gyülekezetbe járni, majd ahol éltem, illetve élek, amelyek környezetben ismer a világ, az ottani gyülekezet az én gyülekezetem. Ez jelenleg a Bp.-Csillaghegyi.

– *A családjáról még semmit sem hallottam. Pedig az egyházi szolgálat ilyen intenzív éveit-évtizedeit megfelelő családi támogatás nélkül nemigen lehetett volna elvégezni. Vagy tévedek?*

– Dehogyan. Pontosan így van. A feleségem orvos (onkopathológus), ő „működteti” a családunkat. És bizony, az első gyülekezet a család. Három gyermekünk van. Erre a hármasságra néhány szóval kitérnék: amikor 1977-ben házasságot kötöttünk, három gyermeket kértünk az Úrtól. Az első azonban picit korábban meghalt, és akkor mi elkeseredtünk, elbátortalanodtunk. De (ha valaha, akkor ez esetben a szótást teljes, pozitív értelmében használhatjuk): mit tesz Isten? Ezt követően született egy lányunk, és utána egy ikerpárral, fiúval és kislánnyal ajándékozott meg minket Urunk. Nagyobbik lányunk pszichológus, kisebbik angol tanár, fiunk pedig biofizikus. Amikor a gyerekek megszülettek, biztonságtechnikai kisvállalkozást alapítottam. Sokszor elgondolkoztam: az erőszak területén dolgozó Üzemi Szabályzatát, amelyben az van leírva, hogy milyen követelményeket kell betartani, hogy életben maradjanak, aláírják a munkaadók és munkavállalók, de vajon hányan írják alá ugyanezt az örök élet – örök halál ügyében? Pedig a szabályzat ott van a kezünkben: a Biblia, az Ige.

– *Hogyan fér bele az életébe a munka, a család, az egyházi szolgálat?*

– Jelenleg, úgy 2-3 éve, kétharmad része az életnek az egyház szolgálatával telik, s csak egyharmad a többivel: a munkával és a családdal.

– *Végül talán egy furcsa kérdés: június 4-én született. Mit mond Önnek Trianon?*

– Az adatokat ismerjük, de ami ezeket igazán súlyossá teszi, az az emberi szétszakítotttság. Valami, ami szervesen egy volt, mára csak az együvé tartozás érzését tudja kelteni. „Csak” – mondtam, de ez sokkal több, mint hinnénk. Ez azt jelenti, hogy ha árvíz van, akkor a gyülekezetünk egy nap alatt százezres nagyságrendű készpénzt, több autóra való ruhaneműt, élelmet, takarót gyűjtött, s harmadnap mi már vittük is Kárpátaljára. S a ...mindig velem, Uram, mindig velem együtt hangzott fel a mi ajkunkon és az övékén – mert hiszen együvé tartozunk. És az is nyilvánvalóvá vált a számomra, hogy a nemzet akkor tud megmaradni szervesen egyként, ha hitében is megmarad. Mert van-e annál nagyobb összetartó erő, mint ha a lehető legtöbb együtt valljuk – amit egy román kalauz mondott, akinek magyar felesége van, s a vonatfülkébe bepillantva meglátta a kezében a Bibliát – hogy „...minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus az Úr az Atya Isten dicsőségére” ?!

17. Nemzetközi (Kárpát-medencei)

Június 17-20. között zajlott le Debrecenben a Szövetség 17. Nemzetközi Konferenciája, melynek témája „A presbitériumok szerepe a helyi közösségek életében” volt. A Református Kollégium dísztermében tartott konferencián a határainkon túlról és az országból mintegy 115 presbiter vett részt, akiket üzenetben, levélben köszöntött *Bölcskei Gusztáv* tiszántúli püspök, a Zsinat lelkészi elnöke, *Steinbach József* dunántúli püspök, valamint személyesen *Marosi Nagy Lajos*, a Baptista Egyház Presbiteri Tanácsának az elnöke, *Gulácsy Lajos* és *Horkay László* kárpátaljai ny. püspök.



Csoportkép

A konferencia első napján *Ferenczi Pál* hajdúszovátai lelkipásztor, egyházmegyei főjegyző nyitó áhítata után *dr. h.c. Szabó Dániel* elnök köszöntötte a megjelenteket, kiemelve a helyszín – Debrecen – jelentőségét a magyar reformátusok számára. A központi téma teológiai alapvetését a Debreceni Hittudományi Egyetem rektora, *dr. Fazakas Sándor* adta meg, hangsúlyozva, hogy Jézus mennybemenetele előtt nemcsak a lelki, hanem a világi közösség építését is meghagyta nekünk. Áttekintette a különbségeket és hasonlóságokat a lelki és a világi közösségek között és buzdított arra, hogy a világi közösségek építése érdekében erősítsék a presbitériumok a lelki közösséget felfelé, mélységében és szélességében.

Dr. Kósa László, a budapesti ELTE tanszékvezető tanára a presbitériumok történelmi fejlődését vázolta. Elmondta, hogy a presbitérium mint az egyházközség vezető testülete nem magyar találmány, de az ellenreformáció, amikor a rekatolizáció miatt a településeken már nem eshetett egybe a világi vezetés az egyházzal a vegyes vallásúvá váló lakosság miatt, létre kellett hozni a presbitériumokat. Emlékeztetett arra, hogy az első presbitérium hazánkban 1617-ben alakult meg Pápán, de több évszázadnak kellett eltelnie, amíg ez általánosan elterjedté vált.

Az első nap programja *dr. Gaál Sándor*, a Nyírségi Egyházmegye esperese áhítatával ért véget. A második napon *dr. Fekete Károly* professzor nyitó áhítatát követően *Ferenczy Zoltán*, a Hetényegyháza-Ménteleki Egyházközség lelkipásztora tartott előadást „Kis közösségek szervezése” címmel. Az egyházkormányzás és a közigazgatás párhuzamba állításával, de különbségeinek a hangsúlyozásával is eljutott egy korszerű presbitériumi modell felvázolásához, amely a célok és eszközök alapos számbavételén és a feladatok megosztásán alapul.

Az előadáshoz két korreferátum hangzott el. *Kemény István* alacsikai lelkipásztor röviden ismertette, hogyan vált az alacsikai gyülekezet 23 évi, önálló lelkipásztor nélküli szórvány-élet után önálló gyülekezetté. A másik korreferátumot *dr. Csabina Sándor*, a vendéglátó Nagytemplomi Egyházközség gondnoka tartotta. Beszámolt arról, hogy a 40 fős presbitérium, amelyben 3 bizottság működik, hogyan szolgál a sokrétű misszióban.

Az első délutáni előadás előtt *Pályi József*, az Erdélyi Presbiteri Szövetség elnöke üdvözölte a konferenciát, majd *dr. Horváth Erzsébet*, a KGRE docense ismertette a népfőiskolai mozgalom történetét, amely református kezdeményezésre, a hit erejéből megszentelt módon szolgálta a magyar nemzeti művelődést. Felidézte *Ujszászy Kálmán* és *Szabó Zoltán* emlékét, akik kezdeményezői és vezetői voltak ennek a mozgalomnak.

Hajdu Ildikó budapest-józsefvárosi missziói gondnok énekszolgálatát követően *Szabó Károly*, a KGRE Tanítóképző Főiskolai Kara Protestáns Szakkollégiumának lelkipásztor-tanára tartott előadást a nagyvárosi misszió történetéről, ismertette a római katolikus nagyvárosi missziói mozgalom után a szombathelyi és a dagréti modellt. Kiemelte, hogy fontos a missziói cél meghatározása, a misszióhoz szükséges infrastruktúra létrehozatala, az anyagi háttér és a célcsoportok meghatározása.

A második napot *Püski Lajos*, a Debrecen-Nagyerdei Egyházközség lelkipásztorának áhítata zárta. A harmadik nap nyitó áhítatát *Szabadi Árpád* hajdúvidéki esperes tartotta, biztatva a résztvevőket, hogy amint Jézus megállt a fügefá mellett, Urunk is megáll a konferencia mellett és keresi a gyümölcsöket (Gal 5,22).

Dr. h.c. Szabó Dániel elnökünk előadásában a társulások elvi megközelítése után a cigánymisszióról szólt. Rámutatott arra, ami nem mindig tudatos nálunk: azok a problémák, amelyek megnehezítik a közeledést, az igen/nem egyértelműsége, az enyém/tied megkülönböztetése, a felelősség/felelőtlenség kettőssége az egész magyar társadalom problémája, sőt bűne: a politikai hazudozás, az állami vagyon átjátszása, ellopása, a felelőtlen ígérek megvanak a magyar társadalomban is.

Kedves színfolt volt ezután a konferencián két, megtért cigány férfi bizonyágtétele, valamint egy rögtönzött kultúrműsor egyházzenei számokkal és szavalattal, amit egy dél-koreai missziós család gyermekei és cigány egyháztagok adtak elő.

Demeter Ottó lelkipásztor arról számolt be, hogy szülőhelyéből, Gömörből az Alföldre kerülve, hogyan tudott az Úr segítségével élő gyülekezeti életet létrehozni Zsádanban olyannyira, hogy Békesben idén ebben a gyülekezetben volt a legtöbb hittanos gyermek.

Dandé András miskolc-avas-déli lelkipásztor gondnokával, *Boda Józseffel* közösen tartott korreferátumot egy lakótelepi egyházközség életéről. Jelszavuk: *az Úr nemcsak a sziklából, hanem a vasbetonból is tud vizet fakasztani...*

Ebéd után a résztvevők *Takács Előd* tanár előzetes szakszerű magyarázata után megtekintették a Nagytemplom karzatán elhelyezett ószövetségi makett-kiállítását.

Délután *Dr. Kozma Zsolt*, a Kolozsvári Teológiai Akadémia ny. professzora tartott előadást a presbitériumok felelősségéről egyházuk, lelkiismeretük és Isten felé a gyülekezetekben. Kívánatos, hogy egyházközségeink *egyház-közösségek* váljanak. Ajánlotta, hogy az istentiszteleti szolgálatoknak csak a felét végezze a lelkipásztor, a többit bízta a presbiterekre, egyháztagokra. A közösség az egyénekért is felelős.

Presbiteri Konferenciánkról

Dr. Bodó Sára, a DRHE docense egy chicagói kísérlet eredményeivel bizonyította, hogy milyen jelentősége van a teljesítmény szempontjából a szolgáló személy iránti személyes figyelemnek. Jézus külön is foglalkozott a tanítványokkal, de mindig visszaküldte őket a közösségbe. Kifejtette az egyén felelősségének szempontjait a közösségért és viszont.

László Kálmán, a Királyhágómelléki Presbiteri Szövetség elnöke elmondta, hogy az ő egyházi törvényeik kötelezővé teszik a lelkipásztor részére, hogy – legalábbis 200 egyháztagnál kisebb gyülekezetekben – a lelkipásztor évente minden családot meglátogasson. Ebben a presbitériumok úgy tudnak résztvenni, hogy minden presbiter felelős az egyházközösség meghatározott területéért és a presbiterek rendszeresen – kettesével járva – végig is látogatják az egyháztagokat. Kiemelte a házi istentiszteletek tartásának a jelentőségét.

Ezután hozzászólások és kérdések következtek. Az esti áhítatot, amelyre a Nagytemplomban került sor, a Nagytemplom kántorának, *Csorba Gergőnek* a szolgálatával orgonahangverseny zárta, melyen a résztvevők Bach e-dúr prelúdium és fűgáját, néhány koralelőjátékát és egy francia romantikus művet hallgattak meg.

A konferencia negyedik napja elnöki zárószóval és – a gyülekezettel együtt ünneplve a presbiterok vasárnapját – a délelőtti istentisztelettel zárta le a programot, amelyen *Derencsényi István* tiszántúli egyházkerületi főjegyző szolgált az 1Thessz 2,1-12 alapján.

Fontos mozzanata volt a konferenciának, hogy a második és a harmadik nap reggelén a résztvevők szinte teljes számban imakö-

zösségben könyörögtek áldásért a konferenciára, az árvíz károsultjaiért és a távolmaradottakért. Az előadások és a korreferátumok után a résztvevők négy alkalommal, négy kiscsoportban be-



Zenekar

szélték meg az elhangzottakat. Ezeket az elnökség tagjai vezették. Istennek legyen hála a jó időért, az elkészített alkalmakért és azért, hogy vendéglátóink körültekintően készítették elő a konferenciát.

SzS

Ildikó tér: presbiterok vasárnapja

Már évek óta a nyár első hónapjában – júniusban – a Magyar Református Presbiteri Szövetség által meghirdetett napon, együtt a többi református gyülekezettel a külső-kelenföldi református gyülekezet is megtartja a „Presbiterok vasárnapját”. Örömmel számolunk be most is az idei kiemelt vasárnapról, amikor a presbiterok reggeltől délutánig együtt töltötték a napot, együtt imádkoztak, és külön szolgálatot vállaltak a vasárnapi istentiszteleten. A napi programban végig részt vett a gyülekezet lelkipásztor, *Kálmán Péter* is.

A presbiterok vasárnapján már egy órával az istentisztelet előtt gyülekeztek a presbiterok a meghirdetett közös imádságra. Bizonyára más gyülekezetekben is figyelembe vették a Presbiteri Szövetség imajavaslatait, ami azt jelenti, hogy a Magyarországi Református Egyház sok presbiter imádkozott együtt ezen a napon, azonos módon, azonos imaszempontokat követve. Az imaközösség óráját a vasárnapi gyülekezeti istentisztelet követte, amelynek liturgiájában a presbitérium két gondnoka és egy fiatal presbiter vett részt igeolva-



Beszélgetés az imaközösség órájának befejezésekor

sással és imádsággal. A napi program egy előadás meghallgatásával és az előadásban elhangzottakról folytatott beszélgetéssel folytatódott. *Pető Viktória* beosztott lelkész a gyülekezet-építésről tartott statisztikai megalapozottságú és egyben gyakorlati szempontokra is rámutató előadást. Élénk beszélgetés követte ezt az előadást, amit csak az időközben elkészült ebéd elfogyasztására szóló figyelmeztetés szakított félbe. Most is, mint a korábbi években *Megyaszi Imre* gondnok készítette a finom gulyást, a szervírozásban pedig asszonyi kezek nyújtottak segítséget.

Ebéd után rövid vetített-képes előadással folytatódott a napi program. Az előadás áttekintő jelleggel bemutatta a magyar fordítású bibliákat a két éve rendezett Biblia kiállítás katalógusa alapján. Kár, hogy a vetítés minősége elég gyenge volt a ritkán használt projektor hibája miatt. Ez azonban nem változtatott azon az általános presbiteri véleményen, hogy ismét jó hangulatú, tartalmas napot töltöttek együtt.

Bordács Miklós
presbiter

Tolnai presbiteri összejevetel



egész nap szervezője *Marco de Leeuw van Weenen* holland misszionárius, aki gyönyörűen beszél a magyar nyelvet. Az ő holland precizitása nagyban hozzájárult a nap szervezetségéhez.

Az éneklés után áhítat következett. *Tóth L. Kristóf*, a vendéglátó ócsényi lelkipásztor foglalta össze a **napi újszövetségi íge** (Máté 5,21-211) üzenetét. Jézus új értelmet ad a Tízparancsolatnak. Az Ő szavai nyomán rá kell jönnünk, hogy megszegjük a parancsolatokat. Aki haragszik, az már öl, ugyanis az embertársával való kapcsolatot pusztítja. Jézus türelme, megbocsátása legyen példa a számunkra. A szolgálatban – így a presbiteri szolgálatban is – legyünk egymás testvérei!

Második napirendi pontként *Rácz József* esperes előadását hallgattuk meg: **Testületi vezetés – közös felelősség** címmel. Az esperes úr **Péter első levele** alapján szólt a megjelentekhez. „A presbiter Isten elhívott szolgálója. Mint ilyen, Isten ügyét kell szolgálnia gyülekezetében, lakóhelyén. Fontos, hogy megtért emberek legyenek a presbiterek. Egyházunk számára ÉLETKÉRDÉS, hogy milyen presbiteri vannak. Végül idézte a **II. Helvét Hitvallás** ide vonatkozó sorait: „Feddhetetlen élettel tündököljék mindenki előtt.” Vagyis szavai és élete összhangban legyenek. Hiteles presbiterekre van szükség. Ahogy azt *Füle Lajos* szép verse is kifejezi: az Úr igéjéből él és szolgál. Fontos gondolata volt az előadásnak, hogy nem presbiter az, aki nem csinál semmit, mert a presbiteri tisztség SZOLGÁLATOT jelent. Illetve, hogy a presbiter főnöke Isten, neki felel tetteiért.

Fél órás kávészünet után csoportokba oszolva folytattuk a napot közös beszélgetéssel, ahol gyakorlati kérdések kerültek előtérbe. Körbejártuk azt, hogy egy-egy konkrét gyülekezetben hogyan működik a presbitérium. Milyen jó „ellesni való” példák vannak, melyeket a mi gyülekezetünkben is meg tudnánk valósítani. Ilyen jó példa volt a gyülekezeteknek körzetekre való felosztása, ahol egy vagy két presbiter felel a közösség lelki állapotáért. A tapasztalatokról havonkénti rendszerességgel beszámolni a presbiteri gyűlésen, ahol a lelkipásztorral közösen segítik a rászorulókat, vagy osztoznak örömükben. A személyes odafigyelésnek nagyon jó módja ez.

Presbiteri bibliaórák erősítik lelkileg a presbitereket, de ugyanazt a célt szolgálja az évenként megrendezett közös hétvége, amelynek közösségépítő szerepe is van. Közvetítője lehet a pres-

biter a GYÜLEKEZETI HÍRLEVÉLNEK is, amelyben a gyülekezeti élet eseményeiről olvasható tájékoztatás. Így ez eljut olyanokhoz is, akik csak egyházfenntartói járulékot fizetnek, de nem templomba járók. Fontos gondolatként vetődött fel a presbitérium összetétele: egy-egy testületben milyen arányban vannak azok, akikre lehet számítani a szolgálatban.

Lett volna még több hozzászólás is, de a 45 percre szabott idő lejárt. Ezután átsétáltunk a közeli ebédlőbe, ahol az ócsényi gyülekezet vendégszeretéből finom ebédet fogyasztottunk el. Még volt annyi idő ebéd után, hogy megnézhattuk a templomot, amely kívül-belül gondozott.

A délutáni program még egy előadással folytatódott. *Lenkey István* paksi lelkipásztor az Alpha-tanfolyammal kapcsolatos tapasztalatairól számolt be vetített képekkel. Szükség van a misszióban a korszerű módszerekre, mert a hagyományos evangélizációra nem jönnek el a hit nélkül élő emberek. De ha eljönnek, nem tudják értelmezni a keresztyén fogalmakat. A hagyományos módszer csak a verbalizmust használja – mondta az előadó a bevezetésben.

Majd egy paksi résztvevővel készült riportot láthattunk, akinek az Alpha-tanfolyam hatására lett személyes Istene, s azóta hite őt a mindennapok küzdelmeiben segíti.

Fontos gondolata volt ennek az előadásnak – presbitereknek is szóló üzenet –, hogy akik hívogatnak a gyülekezetbe, illetve a tanfolyamra: szeressék a gyülekezetet. Ne gyülekezetük gyengeségeiről beszéljenek, mert elriasztják az embereket. Hiszen amikor hívogatunk: az Úr Jézust szeretnénk velük megismertetni.

Az előadás után még volt annyi idő, hogy néhány hozzászólást meghallgathassunk: *Kern Sándor*, a paksi gyülekezet gondnoka a misszió egy másik sajátos formáját, a *cursillót* ismertette. Megemlékeztünk a lengyel repülőgép és utasai Szmolenszk közelében történt katasztrófájáról. Elhangzott egy vers a reményről és a Presbiteri Szövetség lényegéről, a belépés lehetőségéről is hallhattunk.

Imaközösséggel zárult a mindnyájunk részére építő, feltöltődést szolgáló szép tavaszi nap.

Minden résztvevő nevében Mennyei Atyánkon kívül köszönöm a szervezőknek és a vendéglátóknak is ezt a tartalmas, léleképítő találkozót.

Beszámolómat a kezdő ének néhány sorával szeretném zárni: *A menny Urának tisztelet, /dicsőség, hála zengjen! Mert nagy kegyelme véd, vezet, / óv ártó vétek ellen.”*

Sch. I.

Családi Jubileum

A Baranyai Területi Szervezet új választmányi tagja, Varjas László testvérünk kedves hitvesével együtt május 16-án ünnepelte házasságkötésének 40 éves jubileumát. Szeretettel köszöntjük őket és kérjük Urunk gazdag áldását életükre!



Görög reformátusok között (I.)

Görögországról az az általánosan elterjedt kép, hogy ortodox ország. Az ottani ortodox egyház magát hivatalosan „Görögország Egyházának” nevezi, mert valóban igaz, hogy az orthodox egyház összefonódik a görög néppel. A török elleni felszabadító háború, majd a 2. világháború idején a németek elleni ellenállás egyik fő bázisa az ortodox egyház volt, így a görögök számára hazafiság és egyház elválaszthatatlan. A mindennapi életben is megfigyelhető, hogy a vallás, az egyház mennyire jelen van a hétköznapi életben. Az iskolában minden gyereknek kötelező a vallásóra, polgári anyakönyvezés nincs, hanem csak egyházi. Thesszalonikiben a buszjegy hátulján a következő kérés olvasható: „Kérjük, a buszban ne használja a mobiltelefonját, tisztelje utastársai érzelmeit!” E kérés háttérében részben az áll, hogy sokan az egyházuk által előírt imádságokat a buszban mondják el, például reggel a munkába menet, a templomok elé érve pedig szinte mindenki keresztet vet. Büszkék arra, hogy vannak olyan gyülekezeteik, amelyeket még az apostolok alapítottak. Az egyetemi menzán is megtartják a nagyböjtöt. Ugyanakkor az ortodox lakosságnak csak egy töredéke, kb. 4-5 százaléka jár templomba, ahol a kórus gyönyörűen énekel, az egésznek titokzatos, rejtelmes hangulata van, de a régi bizánci görög liturgiát az átlagember már alig érti. A legtöbb ember úgy gondolkodik, hogy a papok, a szerzetesek érettük és helyettük is imádkoznak, nekik csak az egyház néhány előírását kell megtartani.

Ebben az ortodox világban, bár néhol alig észrevehetően,

de mint a tésztában a kovász, ott vannak a reformáció egyházai is. A legjelentősebb a *Görög Református Egyház*. Hivatalos neve ugyan görögül *Elliniki Evangyeliki Ekkleszia*, azaz Görög Evangéliumi Egyház, de egyértelműen a presbiterianus-református és a kálvini örökséget hordozza. Hitvallása az ógyházi niceai hitvallás, amely az általunk is használt apostoli hitvallás bővebb formája, valamint a Westminsteri Hitvallás. Ebben hangsúlyos a Solus Christus – egyedül Krisztus és a Sola Scriptura – egyedül az Írás reformátori alapelve.

Bár a reformáció tanai már a 16-17. században is eljutottak Görögországba és voltak is olyan egyházi vezetők, akik nyitottak voltak a reformáció tanaira, de az ortodox egyház egészét nem tudták megreformálni.

Az áttörés 1858-ban történt meg, amikor egy kis református csoport kiadta az *Asztir tisz Anatólisz – A Kelet csillaga* című missziói folyóiratot, amely azóta is folyamatosan megjelenik. Az első templomuk 1871-ben épült Athénban, majd ezt több nagyvárosban újabb templomok követték. Közben egy amerikai misszió az akkor még török megszállás alatt levő Kisázsiaiában az ott élő görögök között több református gyülekezetet alapított, amelyek egyre inkább növekedtek. 1922-ben következett be a görögök „kisázsiai katasztrófája”, amely a mi trianoni katasztrófánkhoz

hasonlítható. A görögök számára vesztes háború után a törökök kieroszakolták a lakosságcserét, és néhány hét alatt kb. kétmillió görögöt üldöztek el, köztük az összes görög nyelvű protestáns is. Egész gyülekezetek települtek át Görögországba és igyekeztek egy-egy helyen közösen új lakóhelyet találni. Így a reformátusok száma hirtelen megduplázódott.

Ma a görög református egyháznak kb. tízezer felnőtt tagja van, akik harminc gyülekezetbe szerveződnek. Saját teológiai képzésük nincs, a lelkészeket Hollandiába vagy az USA-ba küldik tanulni. A gyülekezetek nagyon aktívak, erős a missziói felelősségük, úgy a helyi szinten, mint a Balkán, különösen Albánia felé, ahol egy bibliaiskolát működtetnek. A protestánsok mindenütt kisebbségben vannak, nagyon összetartóak. Az istentisztelet előtt imaközösség van, majd az istentisztelet után, főleg a városi gyülekezetekben mindenki együtt marad egy szeretetvendégségre, beszélgetnek, sokan az egész vasárnap délutánt is együtt töltik. A máshonnan jött vendégekhez nagyon barátságosak, nemcsak megszokásból, hanem keresztényi kötelességként értelmezve is gyakorolják a vendégszeretetet.

Jelentős a diakóniai szolgálatuk. Thesszalonikiben a gyülekezeti diakónia keretében a gyülekezet tagjai a következő formában segítenek egymásnak. A templom előterében van az iratmissziós és könyvadásító asztal, ide van kitéve egy diakóniai könyv is, amibe mindenki beírhatja a felajánlását, hogy milyen szolgálatokat vállal. Például gyermekfelügyeletet, segítséget időseknek, bevásárlást, beteggondozást. De ajánlják magukat a gyülekezet vállalkozói is, akik az egyháztagoknak kedvezményesen és garanciával végeznek munkákat. Ez is az összetartás és a közösség gyakorlásának egyik szép jele.

Minden gyülekezetben van vasárnapi iskola, nagyon fontosnak tartják a gyermekek és a fiatalok közötti missziót. Sok szülő az iskolában kötelező ortodox hittanról nem írhatja ki a gyermekét, de emellett elviszi a református vasárnapi iskolába is.

A gyülekezetek országos zsinatot alkotnak, amely két évente ülésezik, közben csak a bizottságok dolgoznak. Közösen is működtetnek több intézményt, így például három ifjúsági tábort, egy öregotthont, Athénban utcamiissziót, ahol a drogosoknak segítenek. De van egy ingyenkonyhájuk is, ahol a bevándorlók, menekültek étkezhetnek. Vértárást szerveznek, részt vesznek a közterületek takarításában. Ezekkel a felebaráti szeretet gyakorlati példáiit igyekeznek felmutatni.

A reformáció örökségéhez való ragaszkodásukat jelzi, hogy több évi munkával elkészült *Kálvin Intituciójának* kiadása. A teljes művet *Andonios Kulurisz* fordította le a mai modern görög nyelvre. Négy kötetben jelent meg. (folytatás)

Dr. Győri István
teológiai tanár, Sárospatak



Református istentisztelet Thesszalonikiben



SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...



Április

25-én a tartotta presbiterképzési alkalmát a délpesti egyházmegeyi területi szervezetünk Gyömrőn.

Ugyanezen a napon észak-borsodi területi szervezetünk konferenciája volt Sajóivánkán.

28-án dr. h.c. *Szabó Dániel* elnök és dr. *Szilágyi Sándor* főtitkár a Sárospataki Református Teológiai Akadémia rektorával tárgyalt a 2010. őszén indítandó/folytatandó presbiterképzés tematikájáról a korábbi évek tapasztalatai tükrében. Lehetőség nyílt a teológusok közötti beszélgetésre is.

Ugyanezen a napon *Mikó László* és dr. *Viczián István* Marosvásárhelyre utazott. A presbiteri konferenciáról lapunk más helyén részletes beszámolót közlünk.

30-án dr. h.c. *Szabó Dániel* elnök Szentpétervárra utazott, az ottani református közösség meghívására.

30. és május 2. között volt az Erdélyi Református Egyházkerület – mérföldkőnek számít – 1. Egyházkerületi Presbiteri Konferenciája Marosvásárhelyen, a Gecse utcai gyülekezet templomában. A jeles alkalomról lapunk más helyén részletes beszámolót közlünk.

Május

5-én, 81 éves korában elhunyt *Pintér Kálmán* bolyi gondnok, Szövetségünk baranyai egyházmegeyi területi szervezetének – Bana Gábor mellett – alapító tagja.

Ugyanezen a napon tartotta ülését Szövetségünk felügyelő bizottsága. A bizottság ellenőrizte a Szövetség 2010. I. negyedévi gazdálkodását, kialakította ügyrendjét, értékelte a pénzkezelés és utalványozás szabályozását és gyakorlatát, valamint ellenőrizte a március 13-i közgyűlés összehívásának szabályszerűségét és határozat-hozatalát.

7-8-án volt Szövetségünk hagyományos verőcei elnökségi csendes hétvégéje.

8-án került megrendezésre a tiszánineni református egyházkerület lelkész-presbiteri konferenciája. Az alkalmon Szövetségünket dr. *Molnár Pál* elnökségi tag és dr. *Fodor Bertalan* dél-borsodi területi szervezetünk elnöke képviselte.

Ugyanezen a napon volt a pápai református egyházközség Immanuel Közösségi Házának ünnepélyes felszentelése.

Ugyanezen a napon a balatonszárszói konferenciatelepen került megrendezésre az a média konferencia, melyen a PRESBITER-t dr. *Phd. Békefy Lajos* felelős szerkesztő és felesége képviselte.

15-én Szeged Megyei Jogú Város II. Kórházában tartotta presbiterképzési alkalmát csongrádi egyházmegeyi területi szervezetünk.

Ugyanezen a napon a tolnai egyházmegeye férfi csendesnapot tartott a szekszárdi templomban. *Balácsi Zoltán* helyi lelkipásztor áhítata után *Unger Károly* drámafoki lelkipásztor egy kifejezetten férfiaknak szóló bibliamagyarázata következett, amelyet a jelenlévők csoportokban dolgoztak fel. *Marco de Leeuw van Weenen*, tolnai egyházmegeyi területi szervezetünk munkatársa az alkalom végén előadást tartott a felelősségtudatról.

Ugyanezen a napon észak-borsodi területi szervezetünk konferenciája volt Sajóivánkán. Az alkalomról *Csikai Sándor* területi elnökünk beszámolót küldött.

28-án tartotta közgyűlését a Királyhágómelléki Református Egyházkerület.

29-én tartotta Szövetségünk rendkívüli közgyűlését, melynek fő témája a Szövetség közhasznúvá minősítése volt.

Ugyanezen a napon *Károlyi Gáspár* napot tartottak Vizsolyban, melyen Szövetségünket *Victor István* ny. hejcei lelkipásztor, Szövetségünk abaúji egyházmegeyi területi szervezetének elnöke képviselte.

30-án Újszászon tartotta presbiterképzési alkalmát délpesti egyházmegeyi területi szervezetünk.

Ugyanezen a napon *Putnokon* tartotta presbiterképzési alkalmát észak-borsodi területi szervezetünk.

Június

4-én konferenciát tartott tolnai egyházmegeyi területi szervezetünk Pakson, a Polgármesteri Hivatal nagytermében. Az alkalom címe: *Az etika megújulásának lehetőségei a XXI. században*. Áhítatot tartott *Szalay Géza* lelkipásztor, köszöntőt mondott *Hajdú János*, Paks polgármestere és *Patai István* területi elnök, előadást tartott dr. *Judák Endre*, Szövetségünk presbiterképzési titkára „*Az etika megújulása – az emberi élet megújulása*” címmel. Ugyancsak előadás hangzott el *Szűk Bendegűztől*, a Közép-Európai Teológiai Akadémia tanárától.

Ugyanezen a napon a Fővárosi Bíróság Szövetségünket közhasznú szervezetté nyilvánította.

6-án Léván egyházmegeyi konferencián bemutatott alkalom volt a kiskörökben folyó képzés gyakorlatáról dr. *Pecsuk Ottó*, dr. *Judák Endre* presbiterképzési titkárunk és *Bihary György* északpesti területi elnökünk szolgálatával. Lapunk más helyén részletes beszámolót közlünk az alkalomról.

9-én tartotta közgyűlését baranyai egyházmegeyi területi szervezetünk, ahol megválasztották a területi szervezet elnökének *Nagy Attila Gyula* siklósi, alelnöknek *Fóris Györgyné* komlósi, titkárnak *Kremné Kisfali Mária* mohácsi, küldöttnek *Klobucsnik Imre* bolyi, *Várjas László* molványi és *Papp Orsolya* sellyei testvérünket. Isten gazdag áldását kérjük valamennyiük szolgálatára.

10-én tartotta telephelyavató ünnepségét a PRESBITER nyomdai előállítását is végző Rosental Nyomdaipari Kft. Gödöllőn. A Szövetséget *Vácsi Gábor* szövetségi titkár képviselte.

10. és 13. között Kárpátalján főgondnoki találkozó volt, a Kárpát-medence valamennyi egyházkerülete főgondnokának részvételével. Szövetségünk elnökségét dr. *Imre Sándor* főgondnok, Tiszántúli Egyházkerületi területi szervezetünk elnöke képviselte.

11-én tartotta közgyűlését az Ökumenikus Tanulmányi Központ. Az alkalom fő előadását dr. *Erdélyi Géza* református püspök tartotta „*A keresztyének egysége és a nemzeti összetartozás*” címmel. A közgyűlésen Szövetségünket dr. *Szilágyi Sándor* főtitkár képviselte.

11. és 13. között tartotta nyári konferenciáját a Dunamelléki Református Nőszövetség Tahiban, „*Kelj föl, egyél, mert erőd felett való út áll előtted!*” (1Kir 19,7) címmel. Szövetségünket az alkalmon dr. *Voglné dr. Szathmári Ilona* és *Mester Mária* képviselte.

17. és 20. között Debrecenben tartotta Szövetségünk 17. Kárpát-medencei Presbiteri Konferenciáját. Az alkalomról lapunk más helyén részletes beszámolót közlünk.

19-én a Hortobágyi Kényszermunkatáborokba Elhurcoltak Egyesülete az elhurcolások 60. évfordulója alkalmából megemlékezést tartott a hortobágyi faluházban. Szövetségünket az alkalmon dr. h.c. *Szabó Dániel* elnök képviselte.

Ugyanezen a napon a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében MAGYAR ÖRÖKSÉG DÍJJAL tüntették ki lapunk szerkesztő bizottságának tiszteletbeli tagját, *Hegyi-Füstös István* ny. lelkipásztor testvérünket.

28-án volt a PRESBITER 4. számának szerkesztő bizottsági ülése a Szövetség irodájában.

30-án főtitkári értekezlet volt Szövetségünk irodájában.

Július

2-án és 3-án Hídalmáson (Partium, zilahi egyházmegeye) tartotta ülését lapunk szerkesztő bizottsága és készítette elő jelen lapszámunk megjelenését. Az alkalmon részt vettek az erdélyi, királyhágómelléki és kárpátaljai református egyházkerületi lapjainak szerkesztő tagjai is.

Vácsi Gábor

„Légy erős, légy bátor és cselekedj!”

Beszélgetés a 75 éves Ritoók Pállal (I.)

– Nagyon udvariatlan kérdéssel kezdem, de látni fogja, miért fontos ezt feltennem: tudomásom szerint kerek születésnapja van augusztusban... hányadik?

Valóban augusztusban van a születésnapom, ez évben éppen a hetvenötödik. Nagyon örülök, hogy az Úristen így rendelte, hogy augusztusban szülessék, mert ekkor az ismerősök, rokonok általában nincsenek Pesten. Így az ünneplés – amit el kell viselnem, mert tudom, hogy a szűk család szeretetét fejezi ki – nem szokott nagy lenni. Inkább később, más családi ünnepekkel együtt emlékeznek meg róla. Ez az ünnep a számomra nagyon-nagyon bensőséges. Kisgyerek-koromban azt játszottam ilyenkor, hogy reggel negyed 9 után öt perccel, amikor születtem, leguggolva odatipegtem édesanyámhoz. Ő átölelt, és ezzel ünnepeltük ezt a napot. Kiskamasz-korom után ez persze változott, de hogy ha lehetett, reggel ehhez a időponthoz közel odamentem hozzá, vagy felhívtam telefonon, és megköszöntem, hogy élek. Nagyobb kamasz koromban olvastam, hogy Kínában a születésnapon az édesanyákat köszöntik. Nagyon örültem, hogy erre engem Isten már kisgyerekként rávezetett. Most, hogy már nem él, igyekszem a születésnapomhoz közeli napokban kijutni a temetőbe. Ő volt az én egyes számú őrangyalom, aki nagyon-nagyon fontos volt az életemben.

– Túlzás-e azt állítani, hogy élete nagy történelmi időszakokon ívelt át? Ezek közül bizonyára van olyan, amely meghatározta a pályáját, a magánéletét, vagy az egyházhoz való kötődését.

Valóban nem kevés történelmi időszakot éltem át: a Horthy rendszerben születtem, átéltem Budapest ostromát, majd jöttek különböző változatokban a „szocializmus” évei. Rövid időre megszakította ezt az időszakot az 1956-os forradalom. Végül 1990 óta kaptalista gazdálkodási rendszerben élek.

Életemben nagy-nagy ajándék, hogy nagyon jó közösségekben nevelkedtem és éltem, ami jelentősen enyhítette a történelmi korszakok által előidézett nehézségeket. Az első ilyen persze a család, akárcsak ma is. A második az iskola: a Budapesti Református Gimnázium, amit ma – sajnos – Lónyay utcaiként emlegetünk. A család és az iskola egyaránt felkészített arra, hogy meghalljam Isten megszólítását. Ez a 15. születésnapomon történt, amikor (elég furcsán) nekem, egy kamasznak, azt üzenté Isten: „Légy erős, légy bátor és cselekedj! Ne félj, és ne rettegj, mert az Úristen, az én Istenem veled van, nem hagy cserben és nem hagyja el, amíg be nem fejezed az Úr háza szolgálatához szükséges valamennyi munkát.” (1Kórón 28, 20) Lassan, lassan nevelt az Isten erre a célra. Az iskola megszűnése után a Budapest-Kálvin téri ifjúságba kerültem, és annak 1961-ig tagja voltam. Akkor lakásunk elhelyezkedése révén az Isten átvezényelt a

Budapest Józsefvárosi Egyházközségbe, ahol Kovács Bálint lelkipásztor a testvéremet és engem is szolgálatba állított. Csak 4 évig laktunk itt, de a szolgálatra itt maradtunk. Így lettem 1965-ben presbiter, 1986-ban az egyik gondnok, majd 2007-ig főgondnok. A családi környezetéről később még szólok. Az Úristen olyan nagyra méltatott, hogy 1956. október 22-én ott lehettem a Műegyetem nagygyűlésén, majd másnap a tüntetésen. Amikor (építő)mérnöki okleveletem átvettem, olyan minősítést kaptam, amely elismerte tudásomat, társaim iránti jó viszonyomat, de megállapította, hogy klerikális beállítottságú vagyok, és egyházi kérdése-

sekben a rendszerrel nem értek egyet, valamint az ellenforradalmat forradalomnak tartom. Ez megőrzött attól, hogy felkínálják nekem a párttagságot. 1958-ban a MÁV-hoz kerültem, és itt dolgoztam 1995 októberéig. Nagy-nagy ajándék olyan jó közösségben élni, mint a MÁV – volt akkor még.

– Ma, 2010 áprilisa után, az életében munkálkodó keresztény reménység kap-e más hangsúlyt, mint mondjuk tavaly? A kérdésem első részét azzal merem indokolni, hogy amióta ismerem, mindig mosolyogni látom, ezt pedig

az ember (aki éppen nem amerikai fogkrém-reklám) nem teszi belső indíték nélkül. Ugyanakkor azt is feltételezem, hogy „öntudatos kálvinistaként” nem hunyja be a szemét a környező világ gondja-baja láttán, s főleg nem, ha az egyházaról és a népéről van szó.

Akik átéljük az elmúlt 8 évet, csak örülhettünk, hogy ez az időszak lezárult. Jó, hogy kétharmados többséget ért el a Fidesz, mert így nincs szüksége a jogállamiságot elfogadni nem tudó párt segítségére. Ugyanakkor a nagy győzelemnek megvannak a veszélyei is. Most – a következő hónapokban – hamarosan kiderül, hogy ezzel a helyzettel a Fidesz hogyan kíván (és tud) élni. Tud-e olyan tisztségviselőket választani, akik az ország és a tiszta erkölcs értékeit képviselik. A másik, még nagyobb veszély, hogy az a borzalmas gazdasági és erkölcsi állapot, amiben az ország van, nem változtatható meg nem hogy egy, de négy, vagy nyolc év alatt sem.

Ami Egyházunkat illeti, annak állapota nem tölt el örömmel. Ilyenkor azonban fel kell tennem magamnak a kérdést: te mit tetszél, hogy ne így legyen? Egy-egy beszélgetés egy bácsival, néni-vel az Isten szemében fontosabb lehet, mint az, hogy a nagybetűs Egyház egyes ügyekben milyen nyilatkozatot tesz. Csak nekünk kellene sokkal több bácsival, néni-vel beszélgetni, lehetőleg azért, mert ők észrevették, hogy a mi életünk a megváltás örömét sugározza.

(Folytatjuk)

Farkas Márta



Áldjon meg téged, áldjon az Úr!

Marosvásárhely: első erdélyi presbiteri konferencia

„Nagy hatalom a római pápa. Egy nagyobb hatalom van nála: a református presbiter.” (Ravasz László)

Ezzel a meglepően idézettel kezdődött *Bustya Dezső* ny. lelkész előadása az Erdélyi Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének első konferenciáján, melyre több évi várakozás után, az EEK PSZ új elnöksége szervezésében került sor 2010. április 30-a és május 2-a között, a marosvásárhelyi Gecse utcai egyházközségben.

A konferencia sikerét az is mutatja, hogy a 16 egyházmegyéből 14 képviseltette magát presbiteri küldöttei és szép számú lelképásztor által. Ugyancsak képviselve volt a kolozsvári Teológia, *Kelemen Attila* professzor és négy teológusa által.

Az Erdélyi PSZ elnöke, *Pályi József* és a két házigazda, Marosi és Maros-Mezőségi Egyházmegyék esperesei: *Kántor Attila* és *Ötvös József* köszöntései után dr. Mees Tè Velde, holland református teológiai professzor: „A presbiter, Isten küldötte az elhivatottak gyülekezetében”, *Bustya Dezső* ny. lp: „Munkatárs-Gyülekezet”, *Colin Udall* (Anglia): „Messzi utazás”, *Mikó László* MPSZ missziói titkára: „Beszélni kíván veled az Isten”, és dr. *Viczián István* presbiter: „Teleki Sámuel fia, Domokos élete és presbiteri munkássága” című előadásai hangzottak el a háromnapos konferencia alatt.

Az esti és a reggeli igei szolgálatokat a már említett két esperesen kívül a házigazda *Lakatos Péter* lp látta el, és a vasárnapi, úrvacsorával egybekötött záró istentiszteleten Ft. *Pap Géza* püspök hirdette Isten igéjét, bátorításként és egyben útmutatásként is az egybegyűlt presbiterek számára.

A házigazdák szervezését dícséri a Szabadság utcai és a Vártemplom „Psalmus” kórusainak, valamint *Szabó Péter* és *Buta Árpád* ének szolgálatai, továbbá a konferencia alkalmából rendezett kiállítás, a marosvásárhelyi gyülekezetek tulajdonában lévő Úrasztali textilák és klenódiumból.

A háromnapos konferencia vezérfonala úgy az igék kiválasztása által, mind az előadások témája által a következők voltak: szolgálat, szolgálatra való kiválasztás és elhívás, a helyes viselkedés mint Isten és egymás munkatársai, valamint bátorítás és buzdítás az elvégzendő feladatokra.



Hogy szabadidőnket is hasznosan töltsük, a házigazdák gondoskodtak felkészült idegenvezetőjük által vezetett városnéző sétáról, felelevenítve a város magyar vonatkozású történéseit. Sajnos az utóbbi 20 év alatt a város etnikai felosztása megváltozott. A forradalom előtti kb. 55%-ról most 45%-ra csökkent a magyarság aránya, ami meglátszott az utcán, városnéző csoportunkra mondott sértő megjegyzésekből is. Imádkozunk, hogy Isten szeretetétől átjárva, az egymás iránti tolerancia jellemezze mindkét nemzet fiait.

A családoknál való elszállásoláson, a közös étkezési alkalmakon, valamint az együtt töltött szabadidőben az új barátságok mellett sok közös dolgot sikerült megbeszelnünk az erdélyi testvéreinkkel, mint például egy közös, országos szövetség létrehozását.

Végezetül megköszönve Istennek és házigazdáinknak ezt az alkalmat, a mielőbbi viszontlátás reményében (*Nagyvárad, aug. 27-28.*) kívánunk az Erdélyi Presbiteri Szövetségnek áldásos munkálkodást.

A Királyhágómelléki Presbiteri Szövetség küldöttei voltak: *László Kálmán* elnök, *Venter Miklós* főtítká, *Márton Jenő* jegyző, *Enyedi András* presb. képzési bizottság, és *Kun László* temesi titká. SOLI DEO GLORIA!

Venter Miklós

Erdély: mezőségi találkozó

Színhely: *Mezőpanit*. Marosvásárhelytől 10 km. A Mezőség keleti negyede tartozik ide, mivel a megyei Presbiteri Szövetség területi szervezete négy részre osztotta fel az egyházmegyét 15-16 egyházközséggel. Bár a statisztika önmagában nem szórakoztató olvasmány, nemzeti egységünk és református lelki közösségünk érdekében ismerkedjünk meg az itteni gyülekezetekkel.

Mezőpanit (2090 lélek), Galambod (202), Harcó (151), Mezőcsávás (608), Mezőfele (482), Mezőmés (44), Marosszentkirály (1587), Mezősámsond (542), Mezőröcs (7) Mezőkölpény (214), Szabéd (58), Póka (402), Pókakeresztúr (220), Székelykövesd (426), Uzdiszentpéter (119), Nagyölyves (74), Tüson (95). Valamennyi szépséges templomot tart fenn annak minden gondjával!

Összesen 120 presbiter gyűlt egybe. Egyesek úttalan utakon. Fontos a találkozás, a hitbeli erősödés, a teendők számbavétele!

Időpont: 2010. június 5. Trianon 91. évének hajnala. (A patinás vásárhelyi Fő téren ringlisplí, sátrak, rockzene.) Légvonalban 10 kilométerre presbiterek méltóságteljes gyülekezete más nézőpontból „ünnepel”.



Mezőpanit. A környék legelevenebb és lelkileg legerősebb eklézsiája. Megmaradásában földrajzi helyzete is segítette. Egy mellékvölgy mélyén fekszik. Mögötte és oltalmában két kisebb eklézsia: Székelykövesd és Harcó. Ez utóbbi temploma 917 éves. (1093-ban épült.) A Kárpát-medence legősibb ép és rendszeresen használt református istenháza! Túléltek tatárt, törököt, ellenreformációt, 1849-es népiortókat.

A Budapestről érkezett előadó azt a feladatot kapta, hogy itt – éppen itt! – a presbiter nélkülözhetetlenségéről szóljon. Ez nem volt nehéz feladat Kövesdi Kiss Ferenc – a Mezőség apostola és a Magyar Református Presbiteri Szövetség örökös tagjának szülőfaluja közelében. Szó esett a közeli marosszentannai templom megújításáról is. A freskóban bekarcolva: „*Hic fuit Matthias rex*” – itt járt Mátyás király. A presbitérium kőművesek árajánlatait tárgyalta. A kurátor (szintén kőműves) hallgatott. Majd megszólalt: „Én nem adtam be költségvetést. Ingyen megcsinálom az egészet. Ha valaki olcsóbban csinálja, adjátok annak a munkát...”

Szó esett a világ legelső presbiterválasztásáról (2Mózes 18.). Mi volt a feltétel? A jelölt legyen istenfélő, derék, igazságot szerető, ha-

szonlesést gyűlölő. Mózes 72 presbitert jelölt. Kemény munkát kaptak. Hont kellett foglalniok. Ezért az előadó többször is így szólította meg a konferenciát: „Tisztelt Országgyűlés!” Ugyanis templomainkban és a presbitériumokban dől el az ország sorsa. Vegye mindenki komolyan önmagát!

A presbitérium akkor is van, ha még nincs lelkész. Akkor is, ha

már nincs lelkész. S ha van lelkész, akkor sem ülhet ölbe tett kézzel. Az egyházközség hasonlatos lehet egy csoda gépkocsihoz. Ámde, ha üres a tartály, vagy akárcsak egy kereke hiányzik, semmit sem ér. A tartály valamennyi cseppje és a kocsival valamennyi kereke nélkülözhetetlen.

P. V.

Felvidék: Lévai kisköri találkozó

„...legeltessétek az Isten közöttetek levő nyáját; ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszkeskedésből, hanem készségesen; ne is úgy, mint akik uralkodnak a rájuk bízottakon, hanem mint akik példaképei a nyájnak.” (1Péter 5,2,3)

A Magyar Református Presbiteri Szövetség honlapján, ahonnan az Igét is „kölsönöztem”, a beszámoló és hírek között található egy rövid beszámolót a közel egy évvel ezelőtti Léván tartott egyházmegyei presbiteri konferenciáról. A híradás elmondja, hogy ott, akkor nyilatkozatot írt alá a Barsi Egyházmegye és a Magyar Református Presbiteri Szövetség Északpesti Területi Szervezete, a nyilatkozat az együttműködésről szól, egyik pontja annak segítése, hogy a Barsi Egyházmegyében is alakuljon meg a Szlovákiai Presbiteri Szövetség területi szervezete. Akkor, ott nagyon komolyan vettük és örültünk a segítségnek, a lehetőségnek, s éreztük, végre itt is elmozdulhatunk a jó irányba, együtt, lelkész és presbiter a gyülekezetek ügyében. De azt azért nem gondoltuk, hogy egy év után, az első kisköri presbiteri találkozón Léván, ugyanabban a teremben, kb. ugyanannyi résztvevővel meg is tesszük az első lépést afelé a jó irány felé. De megtettük, nem a magunk erejével és akaratából, hanem Isten áldásával és segítségével.

Az alkalmon a köszöntések és a helyi lelkész, nt. Kassai Gyula áhítata, egy konfirmandus kateolvasása után az Újszövetség keletkezéséről hallgattunk meg igen érdekes, átfogó és mindenki számára érthető előadást Dr. Pecsuk Ottó, a Magyar Bibliatársulat főtűtkára, teológiai tanár jóvoltából. Talán a jelen lévő lelkészek olyan sok új információt nem merítettek az előadásból, de mindenképpen jó volt nekünk is fölleveníteni mindazt, amit ebben a témában tanultunk, vagy olvastunk, de különösen jó volt az, hogy azok a presbiteriek, akik együtt a lelkészükkal hallgatták az előadást, folytatni tudták a témát kérdéseikkel, gondolataikkal, s tudtak és akartak is beszélni a hallottakról.

Az előadásra kérdéssorozat volt felépítve, a kérdéseket a gyülekezetek már előzőleg megkapták némi segédanyaggal együtt kidolgozásra, s most a tanár úr által feltett kérdésekre válaszoltak. Válaszuk személyes bizonyosságátel is volt egyben. És ez, nekünk, lelkészeknek igen nagy élmény volt és örömteli dolog, itt érezhettük meg, ez az az első lépés a jó irányba való elmozdulás felé.

Biztos vagyok benne, hogy aki még nem, vagy keveset állt „nagy-közönség előtt”, annak sem könnyű megszólalni, de aki Isten ügyében szól, presbiter társai és a lelkészek, előadók előtt, még nehezebb dolga van. De ezek a gondnokok és presbiteriek nemcsak megállták a helyüket, de bizonyították is, hogy már a felkészüléssel töltött időben is, és a találkozón is erősödtek, épültek, képezték magukat. Lehet, hogy Magyarországon, ahol erőteljes a presbiteri munka, ez nem okoz gondot, de itt, ezek a presbiteriek és gondnokok úttörőkké váltak. S lássuk a kérdéseket és a válaszadók neveit: 1. Mi a Biblia központi üzenete számomra? Csáki Gyula, Vámosladányból, 2. Mi a különbség a verbális és organikus inspiráció között? László Béla, Nyitráról, 3. Ki-vagy mi bizonyítja a kánonalkotás helyességét? Tóth Adrián, Nagysallóból, 4. Milyen példait ismerjük a következő kijelentésnek: „Az Ószövetség írásai Krisztus felé vezetnek”? Molnár Zoltán, Nagyövedről, 5. Ha ma egy tekintélyes tudósokból álló társaság „találna egy új levelet Pál apostoltól”, lenne-e helye az Újszövetségben? Végh Gábor, Felsőszecséről, 6. Hogyan lehetséges, hogy az Írás

ma is „megragadó”? Baják Margit, Pozbáról, 7. Normatív erejű-e az Újszövetség az életünkben? Bohák József, Érsekkétyről, 8. Van-e kánon a kánonban? Pólya Gyula, Farnadról. Mind Pecsuk tanár úr, mind pedig a következő előadó, Dr. Judák Endre, a Presbiteri Szövetség képzési titkára, gödöllői egyetemi tanár elmondták, örülnek a fölkészülésnek, a válaszoknak, az első lépéseknek. Dr. Judák Endre a presbitériumokban folyó közösségteremtő munkáról beszélt, igen szemléletesen, konkrét, gyakorlati példákkal alátámasztva előadását. Bihary György főtűtkára, az Északpesti Területi Szervezet elnöke elmondta, örül, hogy az egy évvel ezelőtti kezdeményezésnek van folytatása, s a további munkára buzdítva segítségükre és támogatásukról biztosított bennünket. Ft. Géresi Róbert, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspök-helyettese is üdvözölte ezt az igyekezetet és konkrét példákkal igazolta, mennyire fontos, hogy presbiteriek képzettek és érdekeltek legyenek a gyülekezetépítésben, s munkatársai legyenek a lelkészeknek.

Kassai Gyula lelkész zárászávaiban megemlékezett a 90 évvel ezelőtti trianoni eseményekről és elmondta, a fájdalmas sebekből való „gyógyulás”-unkhoz hozzájárultak a Magyar Parlament bennünket is érintő törvényei.

Az imaközösség, mellyel zárult ez az építő alkalom, a helyi gondnok, Cziria Géza imádságával ért véget. A Lévai Gyülekezet, mely helyt adott a találkozóknak, a test táplálásáról is gondoskodott a szeretetvendégségen.

S hogy milyen volt ez a délután presbiteri szemmel? Zsigmond István, a Garamsallói Gyülekezet presbiteré számára a következőket jelentette ez a kisköri találkozó: A találkozó központi témája a közösség, annak megteremtése és formálása a gyülekezetben belül. Alapvetően hívta fel a figyelmet a Szentírás elsődleges és pótolhatatlan szerepére, ezen belül kiemelve fontosságát a közösség építésében.

Ennek gyakorlati próbáját is átélhettük az egyes gyülekezetek gondnokainak bemutatásában. Különböző, előzetesen kiosztott, a Szentírásra vonatkozó kérdésekre dolgoztak ki az egyes presbitériumok nagyon mélyreható és figyelemre méltó értékesítéseket. Mint később megtudtuk, ezen előadások magas színvonalú elsősorban a gondnokok hitvilágát tükrözte. Néhány ismétlődő résztől eltekintve, ami a témák átfedésének, illetve a források azonosságának is betudható, szép felszólalásokat hallhattunk.

A későbbiekben arról is szó volt, hogy mindez Magyarországon, ahonnan képezni jöttek bennünket, az egyes gyülekezeteken belül is működik már. Ugyanakkor hallhattunk itteni ellenpéldát is, hogy hová vezetne az effajta közösségépítési próbálkozás a presbitérium és a gyülekezet megfelelő felkészítése nélkül.

Mivel a találkozó elején egy nagyon érdekes tudományos előadást hallgattunk az Újszövetség keletkezéséről, az egyes előadások témáinak hátterét is megismerhettük. Mégis, talán nem a megalapozottság és a tudományosság volt a lényege ennek a találkozásnak, hanem hogy meglássuk és belássuk, mennyire fontos a közös munka, együttműködés mellett a lelki közösség építése is a gyülekezetünkben.

Ambrus Erika
lelkész,

Zsigmond István
presbiter, Garamsalló

Holzhausen: Magyar Presbiteri Konferencia

2010. március 26-28. között a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége meghívására sort került az idei presbiteri továbbképzésre Holzhausenben. Immár nyolcadik alkalommal találkozhattak a gyülekezetek presbiterei, lelkészei és munkatársai ugyanabban a konferenciái központban, amelyet már egy kicsit a „mienknek” is érzünk – legalábbis a virágvasárnapot megelőző hétfőjén. Mert ezen a hétfőjén több a magyar szó (és ének) e konferenciái házbán, mint minden más nyelven!

Az idei találkozó zárónapján – a kiértékelő megbeszélésen – elhangzott ez a mondat:

„Mintha Kodály ült volna közöttünk!” E mondat egy kis magyarázatra szorul, de a találkozó témája és előadói megadják a magyarázatot: az egyházi zenéről és éneklésről hallottunk két előadást és beszélgettünk – sőt énekelünk – az előadókkal!

Mindkét meghívott előadónk Debrecenből jött:

Fekete Károly professzor „Az egyházi ének és zene szerepe az istentiszteleten és egyéni kegyességünkben” címmel tartott érdekes előadást az egyházi zene és éneklés fejlődéséről (liturgiai szempontból), majd Berkesi Sándor, a debreceni híres Kántus kórus karmestere a mi ének-kincsünkről és egyházi éneklésünkről beszélt „Az egyházi ének és zene kincsestára” című előadásában. A kb. 40-45 résztvevőt lenyűgözte az előadó nemcsak az egyházi éneklés történetéből vett példáival, hanem a gyakorlati énekléssel is.

Egy kórus betanítása e hétfőjén ugyan elmaradt, de ezt pótolta a résztvevők lelkes éneklése a konferencia két estjén. A népdalokat zongorakísérettel énekelve úgy éreztük, „mintha Kodály ült volna közöttünk”. A virágvasárnap istentiszteletén – amelyet ezúttal is együtt tartottunk az Ifjúsági Konferencia résztvevőivel – a két előadó ismét szerepelt: Fekete Károly professzor hirdette az Igét – Joób Szilárd zürichi lelképásztor vezette az úrvacsorai istentisztelet liturgiáját – és a ritmikus gyülekezeti éneklést Berkesi Sándor kísérte zongorán.

2010-ben 7 országból 46-an gyűltünk össze, a résztvevők nagy része már „régóta látogatója” e találkozóknak, de voltak ismét újak is közöttünk, akiknek nagyon örültünk. Áhítatokra is „újakat” kértünk fel: Kókai Csaba lelképásztor (Svájci Szövetség) és Bodnár Márta teológus (Mainz) személyében.



A résztvevők egyike így pillantott vissza a 8 találkozóra: „Itt összenőttünk, tanulunk, jó témáink vannak és jó előadókat hallhatunk.” Svédországtól Ausztriáig eljutott már e találkozók jó híre és reméljük lesz folytatás. A magyar presbiterképzés a nyugat-európai diaszpórában nagy feladat a gyülekezeteink jövője szempontjából.

A záróülésem a következő terv született 2011-re:

Témánk: *Az imádkozás istentiszteleteinken és egyéni életünkben.*

Időpont: 2011. április 15-17. – ismét Holzhausenben!

Hálaadás a Szövetség húsz évéért

„A Magyar Református Presbiteri Szövetség előzetesen tájékoztatja tagjait, hogy f. év október 10-én 10 órától a Budapest-Kálvin téri templomban ünnepi istentisztelet keretében tartja meg őszi nyilvános elnökségi ülését, amelyen visszatekintünk a kezdetekre és halát adunk az eltelt 20 évért. Erre az elnökségi ülésre meghívunk minden érdeklődőt. A részletes programot később tesszük közzé.”

Neves magyarok imái

II. Rákóczi Ferenc

...Ó, Élő Kenyér, ki az égből szálltál alá,
Légy lelkem tápláléka,
Miként ezek az elém tett ételek
Testem táplálékai lesznek!
Add, hogy ezeket mértékletesen ízelve
Szüntelenül Téged éhezzelek!
Testem ezeket a földi táplálékokat kívánja.
Ó, bárcsak Téged,
Az éltető Lelket kívánna lelkem!
Fékezd meg testem gonosz vágyát, ó, Lélek,
És növeld meg lelkem éhségét,
Hogy amíg testem felüdül,
Az szüntelenül Téged kívánjon!
Ámen.

Széchenyi István

Istenem, Te minden jónak, magasztosnak,
Tökélynek, teljesnek foglalatja,
Töltsd el szívem-keblem Szentlelkeddel!
Erősíts meg mennyei hatalmaddal,
Hogy legyőzhessem földi gyengéimet,
És fölemelhessem Tehozzád lelkemet!...
...Önts bizodalmat lelkembe –
És ne hadd, hogy ítélkezzek
A Te tanácsaid felől –
S még annyira sem,
Hogy netán valaha is kételkedjek
A Te mindenhatóságodban,
bölcességedben és könyörületességedben!
Ámen.

Rendhagyó szerkesztőbizottsági ülés Hídalmáson

A Magyar Református Presbiteri Szövetség lapja, a PRESBITER regionális lapszerkesztői találkozóval egybekötött kihelyezett szerkesztőbizottsági ülést tartott július 2-3-án a királyhágómelléki Hídalmáson. A megbeszélésen együttműködési szándéknyilatkozat is született.

A Királyhágómelléki Református Presbiteri Szövetség elnökének, *ifj. László Kálmánnak* a meghívására került sor az alkalomra a hídalmási református ifjúsági központ új épületében. A találkozón a Presbiter szerkesztőbizottsági tagjain kívül jelen volt a húsz éve megjelenő HARANGSZÓ, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapjának felelős szerkesztője, *Fábián Tibor*, munkatársa *Babes Arday Erika*, továbbá az Erdélyi Református Egyházkerület 21 éve megjelenő gyülekezeti lapjának, az ÜZENETNEK főszerkesztője, *Somogyi Botond*, és a Kárpátaljai Református Egyház lapjának, a KÜLDETÉSNEK munkatársa, *Soós Katalin*. Szövetségünket a főtítkárral, *Dr. Szilágyi Sándorral*, valamint a felelős szerkesztővel és feleségével együtt heten képviselték: *Mikó László* missziói titkár, *Kelemenné Dr. Farkas Márta*, *Dr. Kis Domokos Dániel*, *Dr. Viczián Miklós* szerkesztőbizottsági tagok. *Tóth Zsigmond Béla* királyhágómelléki presbiteri sajtóreferens mellett köszönhetjük körünkben *Pályi Józsefet*, az Erdélyi Presbiteri Szövetség vezetőjét, valamint a Kárpátaljai Presbiteri Szövetség nemrég megválasztott elnökét, *Gyurkó Miklóst* és a reformatus.hu internetes honlap Határon túl rovatának gazdáját, *Czanik Andrást* is.

Az egyes lapok bemutatkozása után megindult beszélgetés során néhány sarkalatos szerkesztői feladatot fogalmaztak meg a felelős lapvezetők és a jelenlévők. Szó esett arról, hogy a **közösség** fogalma és gyakorlása, ennek mindennapi példákkal történő bemutatása mindegyik orgánumnak fontos feladata. Különösen is nyomatékot ad ennek a szónak a 2009. május 22-én láthatóvá vált magyar református közösségvállalás a Kárpát-medencében, de ugyanígy világméretben is ezt a bibliai fogalmat állította az új integráció homlokterébe a júniusban Grand Rapidsben megalakult Református Egyházak Világközössége nevű új felekezeti világcsaládunk is. Ugyancsak kulcsfogalomként szerepelt a megbeszélésen a **misszió**, amelynek végzésére a nyomtatott és az elektronikus sajtó minden műfaját fel lehet és fel is kell használni. Egymás munkáját azzal is segíthetjük, hogy olyan anyagokat adunk át egymásnak, melyek **hétköznapi életkérdésekre keresik a bibliai válaszokat**. Felvetődött az a lehetőség is, hogy az egyházi lapok szerkesztői internetes segédlettel esetenként egyeztetethetnék azokat a témákat, amiket a maguk környezetében fontosnak és aktuálisnak tartanak, s ezzel **tematikai együtt-**



működés is megvalósulhat. A presbiteri konferenciák alkalmasak lehetnek arra is, hogy **alapfokú médiaismeretet**, legalább is műfajismeretet nyújtsanak azoknak, akik a gyülekezeti vagy szövetségi sajtómunkával foglalkoznak, s tudósítói feladatukat hozzáértéssel és igényesen szeretnék ellátni. Ebbe az alapfokú képzésbe akár **világi lapok elkötelezett református szerkesztőit is be lehetne vonni**.

A tanácskozáson a jelenlévők megvitatták az **Együttműködési Szándéknyilatkozat** szövegtervezetét. Ebben rögzítik közös munkájuk különféle lehetőségeit, egymás kölcsönös és gyors, hatékony tájékoztatásának az igényét és módjait. További kihelyezett szerkesztőbizottsági ülések keretében a személyes ismeretséget és a szervezett kárpát-medencei sajtómunkát kívánják erősíteni. Harmadik fél, a világi és a nemzetközi egyházi sajtó területén is igyekeznek egymás szolgálatát megismertetni, el egészen az új református világműködés sajtóforumával kiépülő kapcsolatig. Alapvető egyetértés mutatkozott a szándéknyilatkozat azon

pontjában, ahol ezt olvashatjuk: „Elsőrendű célunk tekintjük Isten Igéjének tiszta hirdetését, az evangélium terjesztését, református egyháztagjaink, presbitereink hitének, egyházhűségének és magyarságtudatának erősítését a sajtó által biztosított műfajok segítségével”. Ennek érdekében további regionális találkozókat és kihelyezett szerkesztőbizottsági ülést terveznek a szervezők. Elfogadása után olvasóinkkal is megismertetjük az Együttműködési Szándéknyilatkozat szövegét.

Dr. Békefy Lajos
felelős szerkesztő,
Presbiter

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Dr. Kelemenné Farkas Márta*, *Kis Domokos Dániel*, *Kövespataki László*, *Mikó László*, *Dr. Papp Vilmos*, *Dr. Ritoók Zsigmond*, *Váczi Gábor*, *Dr. Viczián Miklós*. Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. Békefy Lajos*. Felelős kiadó: *D. h. c. Szabó Dániel*. Tördelés: *Heckmann Tamás*. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belsőre évi 1800 Ft, külföldre (a velünk határos országokba) 2500 Ft, Európába 20 EUR, a tengerentúl más országaiba 30 \$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készítette a Rosental Kft. Felelős vezető: a Kft. igazgatója. Kéziratot nem örvényünk meg és nem küldünk vissza!

ISSN 2061-4632 (nyomtatott)

ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe:

www.presbiter.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!

Egy példány ára: 300 Ft

Ünnepi diploma és végbizonyítvány átadása a Sárospataki Nagytemplomban

Tanévzáró istentiszteletre gyűlt egybe a Sárospataki Teológia nappali és két levelező tagozatos hallgatói, illetve az Akadémia keretében működő Presbiteri Népfőiskola kétéves tanulmányi idejét lezáró hallgatói közössége.

A kétszáz főt is meghaladó hallgatói kör a Teológia kórusának gyönyörű szolgálata után *Csomós József* püspök igehirdetését hallgatta meg.

Ezt követően *dr. Kádár Ferenc* rektor évet értékelő és a jövőre is kitekintő gazdag beszámolóját tartotta meg. A lelkipásztorképzés mellé néhány éve felzárkózó két akkreditált szak- és presbiteri képzés minden jelenlévő szívében annak az örömevel jelent meg, hogy egyháztörténeti értékű folyamatnak és paradigmaváltásnak vagyunk tanúi. Ebben az Egyházunk elvégzendő, Istentől kijelölt feladatának növekvő, szélesebb területen végzett munkája kap elkötelezett szíveket és kezeket. Felmérhetetlen erkölcsi értéke van annak, hogy ez a diáksereg, munkásereg az Úrért és egyházunkért végezze és végzi tanulmányait és legmeghatározóbb számára az Úr Jézus szolgálata és az Atya megbecsülése. (János 12) Mennyei „státus” részesei, mely reménységünk szerint egyházunkban is nagy megbecsülést fog kapni. *A vetőknek és az aratóknak ebbe a közösségébe hívjuk most az új jelentkezőket és a lelkipásztor testvéreinkkel együtt munkálkodó szíveket.*



Hálával gondolunk az elkötelezett és felkészült Professzori Kar hűséges munkájára és a rektori hivatal, és mindenki más figyelmes, gondozó és áldozatos segítő szolgálatára. Megismételve hívásunkat: **Katekéta – Lelkipásztori munkatárs szak. (Két szakirány, hároméves képzés, akkreditált alapszak, BA diploma.)**

Hallgatóink jelentős számban kapnak állami támogatást. Ennek hiányában kreditenként 2000 Ft az önköltség.

Jelentkezési lehetőség:

Sárospatak, Református Teológiai Akadémia

Sárospatak 3950, Rákóczi u. 1. Tel./fax: 47-312-947.

(Érettségi bizonyítványt és lelkipásztori ajánlást kérünk.)

További új lehetőség: *református közösségszervező szak*, a két előbbi szakhoz hasonló feltételekkel.

A Presbiteri és Gyülekezeti Munkásképző Népfőiskolára érettségi nélkül is, de lelkipásztori ajánlással is várjuk jelentkezni kívánó testvéreinket, gyülekezeti tagjainkat is. Jelentkezési idő erre a lehetőségre: 2010. szeptember 1.

Az aratni való sok, és a munkás kevés, várjuk testvéreink jelentkezését. Reméljük, hogy a legközelebbi népfőiskolás csoport közös fotóján – az Akadémia imatermében – már a Testvérünk is ott fog állni. Várakozó szeretettel és testvéri szívvel:

Dr. h.c. Szabó Dániel

FELHÍVÁS

KÁRT SZENVEDETT PRESBITERTÁRSAINK MEGSEGÍTÉSÉRE

Mindnyájunk előtt jól ismert az országunkban több helyen, de elsősorban Borsod-Abaúj-Zemplén megyében bekövetkezett nagy károkkal járó árvízről szóló hír. Ez elsősorban négy területi szervezetünket érinti: az Észak-Borsodi, a Dél-Borsodi, az Abaúji és a Zempléni Területi szervezetünket. Szeretnénk a területi szervezeteink területén lakó, kárt szenvedett szövetségi tagjainkat megsegíteni. Ennek érdekében kérjük kedves Testvéreinket, hogy – amellet, hogy már más utakon-módokon bizonyára nyújtottak segítséget – találjanak még módot arra, hogy pénzbeli segítséggel enyhítsék tagjaink kárát.

Kérjük, hogy ezért adományaitkat juttassák el a Presbiteri Szövetségbe akár csekken, akár pénzes utalványon, akár átutalással az OTP 11705008-20416641 bankszámlára. Ezekben az esetekben kérjük, hogy a „Közlemény” rovatban tüntessék fel *az adószámukat és az „árvíz” szót*, mivel Szövetségünk időközben közhasznú szervezetté vált és az adóigazolásban az adószámot is fel kell tüntetnünk. Természetesen annak is örülünk, ha személyesen hozzák be adományukat pénztárunkba.

Kérjük azt is, hogy ha volna olyan magán, vagy jogi személy (alapítvány, cég egyesület), aki adna erre a célra, akkor értesítsenek minket erről és neki felkérő és köszönő levelet is küldünk.

Kérjük, hogy az adományokat **2010. augusztus 31-ig** juttassák el Szövetségünkbe.